

SPRÁVA KRNAP

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

ROČENKA 2013

SLOVO NA ÚVOD

Vážení čtenáři,

rok 2013 byl pro nás rokem velkých událostí. Uskutečnily se velkolepé oslavy 50. výročí založení Krkonošského národního parku. Nejvýznamnější akcí pro odbornou veřejnost byla mezinárodní vědecká konference Horská chráněná území v měnícím se světě, která proběhla od 21. do 24. května ve špindlerovském hotelu Harmony. Druhá konference Pro Silva bohemica, jejímž tématem bylo 20 let přestaveb smrkových monokultur a přechod k nepasečnému hospodaření ve 3. zóně KRNAP a jeho ochranném pásmu, proběhla v polovině září. K oslavám 50. výročí založení KRNAP přispěla i Česká televize, která o půlstoletí existence národního parku loni na podzim natočila dokument Krakonošova zahrada v režii Ljuby Václavové.

Pokračovaly práce na mnohých projektech, například na rekultivaci klášterní zahrady, kterou jsme nakonec i otevřeli, a stavbě Krkonošského centra environmentálního vzdělávání, která se chýlí ke svému konci. Opravili jsme řadu cest a turistických chodníků. Mnohé z nich, zejména v první polovině roku, plánovaně, další jsme po červnových přívalových deštích museli opravit neplánovaně.

Bylo to množství práce, množství úkolů, množství jednání. Některé naše aktivity jsou méně viditelné, jiné jsou vidět lépe. V každém případě se ale vždy snažíme o svěřené území pečovat s principem dobrého hospodáře s vědomím toho, že v Krkonoších žijí lidé, kteří zde podnikají. Stejně tak ale očekáváme, že lidé pochopí, že nelze dělat všude všechno, že národní park není lunapark. Teprve potom můžeme zajistit, že jedinečná příroda národního parku zůstane zachována i našim dětem.

Ing. Jan Hřebačka
ředitel Správy Krkonošského národního parku

1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDIČKY

Krkonoše

- krystalické pohoří prvohorního stáří o rozloze 721 km² (jižní česká část 454 km², severní polská část 177 km²)
- rozpětí nadmořských výšek od 400 po 1 602 m n. m. (vrchol Sněžky, nejvyšší česká hora)
- geologickou stavbu určují krystalické břidlice (svory, fylity, kvarcity) a krkonošská žula
- výrazné pozůstatky čtvrtohorního zalednění a působení periglaciálního klimatu – ledovcové kary a trogy, morény, ledovcová jezera, mrazem tříděné půdy, tory, periglaciální sutě, kryoplanáčnické terasy
- pramenná oblast Labe, Úpy, Jizerky a Mumlavy, na polské straně Kamienna, Wrzosówka, Podgórna, Lomnica a Jedlica; výrazné vodopády, obří hrnce
- chladné a vlhké oceánické podnebí, převládající západní větry, teplota +6 °C až 0 °C, srážky od 800 mm na úpatí až po 1 600 mm na hřebenech; sněhová pokrývka 100 až 300 cm, na hřebenech zůstává ležet až 180 dní; 50 aktivních lavinových drah
- 4 vegetační výškové stupně (submontánní mezi 400 až 800 m n. m., montánní mezi 800 až 1 200 m n. m., subalpínský mezi 1 200 až 1 450 m n. m. a alpínský mezi 1 450 až 1 602 m n. m.)
- krkonošská arкто-alpínská tundra v subalpínském a alpínském stupni je unikátním dokladem opakovaného propojení severské a alpské přírody na hřebenech Krkonoš v průběhu několika zalednění Evropy koncem třetihor a ve čtvrtohorách
- přes 1 300 druhů cévnatých rostlin a téměř 300 druhů obratlovců (převážně ptačích druhů); vysoký počet glaciálních reliktních a krkonošských endemitů
- k nejvýznamnějším ekosystémům patří listnaté, smíšené a horské smrkové lesy, porosty kleče, květnaté horské louky, severské smilkové louky, alpínské vyfoukávané trávníky, křivolesy a alpínské nivy na lavinových drahách, hřebenová severská rašeliniště

Krkonošský národní park

- Krkonošský národní park (KRNAP) zřízen v roce 1963 na rozloze 550 km² vč. ochranného pásma, na polské straně hor zřízen Karkonoski Park Narodowy (KPN) již v roce 1959 na rozloze 56 km²; Správa KRNAP sídlí ve Vrchlabí, Dyrekcja KPN v Jelení Hoře
- I. zóna KRNAP (přísná přírodní) – 4 503 ha, II. zóna (řízená přírodní) – 3 416 ha, III. zóna (okrajová) – 28 408 ha, ochranné pásmo – 18 642 ha
- od roku 1992 jsou Krkonoše zařazeny do mezinárodní sítě biosférických rezervací UNESCO jako bilaterální biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze; severská rašeliniště na hřebenech jsou zařazena do seznamu mokřadů mezinárodního významu v rámci Ramsarské konvence; celé Krkonoše jsou uvedeny mezi významnými ornitologickými lokalitami v Evropě (IBA)
- na české straně Krkonoš se rozkládají katastry 29 obcí
- počet trvale bydlících obyvatel v obou parcích je přibližně 27 000, na území horské části Krkonoš se nachází přibližně 6 000 trvale obydlených nebo rekreačních objektů, z toho v národních parcích asi 1 500; na území I. a II. zóny KRNAP je situováno 82 objektů
- celková roční návštěvnost se odhaduje na 5–6 milionů pobytových dnů na české straně Krkonoš, až 2 miliony na polské straně Krkonoš, z toho přes 60 % je v zimním období; oba národní parky tak patří mezi nejnavštěvovanější evropská chráněná území
- síť turistických cest na české straně Krkonoš má celkovou délku přibližně 800 km, v provozu je cca 400 lyžařských vleků a lanovek a přibližně stejný počet sjezdových tratí a lyžařských svahů
- podrobné informace o území KRNAP a všech aktuálních událostech lze získat v síti informačních středisek, která jsou v Peci pod Sněžkou, v Obřím dole, v Temném Dole, ve Vrchlabí, ve Špindlerově Mlýně, na Strážném, v Rokytnici nad Jizerou a v Harrachově

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNP

Charakteristika Správy KRNP a její hlavní činnosti

- Správa KRNP je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR. Sídlí ve Vrchlabí (Dobrovského čp. 3). V regionu Krkonoš má řadu detašovaných pracovišť. V čele Správy je ředitel, jmenovaný do funkce ministrem životního prostředí.
- Správa KRNP je odbornou organizací pro ochranu přírody, zabezpečení strážní, kontrolní a informační služby, provádění sanačních a údržbářských prací a kulturně-výchovné činnosti pro území národního parku (NP) a jeho ochranného pásma (OP). Současně provádí hospodářskou činnost v lesích.
- Posláním Správy je zajistit uchování a zlepšení přírodního prostředí NP a jeho OP, zejména ochranu či obnovu samořídících funkcí přírodních systémů, přísnou ochranu krkonošské flóry a fauny, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů a využití území NP a OP k ekologicky únosné turistice a rekreaci nezhoršující životní prostředí.

Těmto činnostem odpovídá organizační struktura Správy KRNP (viz schéma na str. 6), podle níž je organizace členěna na čtyři samostatné odbory:

Odbor péče o národní park

Odbor státní správy

Odbor vnějších vztahů

Odbor vnitřních věcí

Z hlavních činností jednotlivých odborů

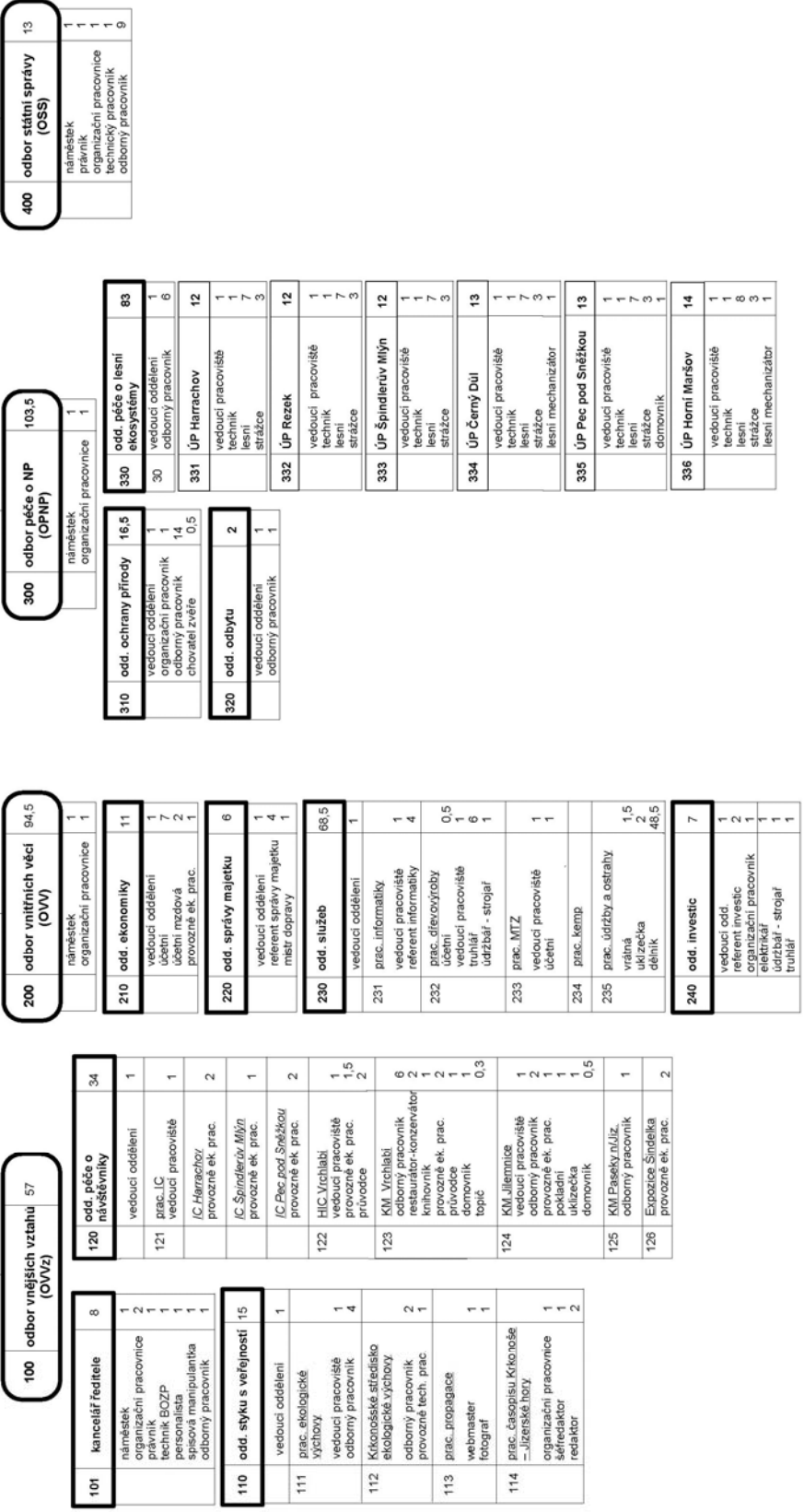
Odbor péče o národní park

- systematický průzkum, inventarizace a monitoring vývoje přírodního fondu
- koordinace výzkumu přírodního fondu a účast v národních a mezinárodních výzkumných projektech
- management významných přírodovědných lokalit
- záchrana genofondu in situ a ex situ, vč. provozu útulku pro hendikepované organismy
- vyhodnocování forem využívání území NP a jeho OP
- koncipování plánu péče o NP a jeho OP a koordinace jeho plnění
- odborné posudky a poradenská činnost
- povolování vstupu do I. a II. zóny NP a zvláště chráněných území
- vydávání sborníku vědeckých prací OPERA CORCONTICA
- správa, hospodaření a ochrana lesních pozemků a lesních porostů na nich rostoucích, včetně lesních cest, provozních budov – staveb sloužících k zajištění lesního hospodaření
- zajištění (dodavatelsky nebo ve vlastní režii) veškerých činností zabezpečujících optimální plnění všech funkcí lesů na území NP a jeho OP
- péče o genofond lesních dřevin
- správa určených drobných vodních toků a vodohospodářských děl, zajišťování lesnicko-technických meliorací a hrazení bystřin
- plnění výkonu práva myslivosti a rybářství
- dohled a inspekční činnost v terénu
- údržba turistických horských cest
- vybavení terénu pro návštěvníky
- regulace provozu motorových vozidel
- práce s návštěvníky, exkurze, přednášky

ŘEDITEL 1

Interní auditor 1

Celkem zaměstnaní: 270
Aktualizováno k 01.01.2013

Organizační řád
Správy Křivonohého národního parku

Odbor státní správy

- výkon státní správy dle zákona o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb., v platném znění) na území KRNAP a jeho OP
- výkon státní správy dle zákona o předcházení ekologické újmě a o její nápravě (č. 167/2008 Sb., v platném znění) na území KRNAP a jeho OP
- výkon státní správy dle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (č. 334/1992 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- výkon státní správy dle zákona o myslivosti (č. 449/2001 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- výkon státní správy dle zákona o rybářství (č. 99/2004 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- funkce dotčeného orgánu státní správy pro úseky, kde jsou výkonem státní správy pověřeny stavební úřady, vodohospodářské úřady, báňské úřady apod. (např. stavební činnost, vodní hospodářství, odpady, lesní hospodářství, změny kultur pozemků a další)
- v rámci vymezených kompetencí vydává závazná stanoviska a vede samostatná správní řízení ukončená správními rozhodnutími
- normotvorná činnost, tj. vydávání nařízení Správy KRNAP

Odbor vnějších vztahů

- vydávání měsíčníku KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY
- správa fotoarchivu
- sbírkotvorná činnost vč. evidence, preparace, konzervace a restaurace sbírkového fondu
- správa regionální a studijní knihovny
- výzkum a průzkum regionu na úseku historie, etnografie a přírodních věd
- prezentace muzejní činnosti a sbírkového fondu prostřednictvím výstav, expozic a publikací
- výchovné programy, přednášky a exkurze pro děti, mládež, dospělé návštěvníky a obyvatele Krkonoš
- soutěže, letní tábory a aktivity mládeže, stanice Mladých ochránců přírody
- Krkonošské středisko ekologické výchovy na Rýchorské boudě
- propagační a ediční činnost, audiovizuální programy, návrhy informačního vybavení terénu
- zajišťování činnosti sítě stálých a sezonních informačních středisek

Odbor vnitřních věcí

- plánování a financování všech činností Správy KRNAP
- účetnictví, mzdy a fakturační činnost
- správa a ochrana majetku
- investiční činnost, údržba budov a staveb
- vnitropodniková doprava
- tvorba informačních databází a jejich využívání pomocí GIS
- výměna informací a materiálů v rámci institucí v ČR a zahraničí
- odborný a technický servis počítačové sítě Správy KRNAP
- provozování vlastní domovské stránky Správy KRNAP (www.krnep.cz) a interní verze www pro vnitřní komunikaci v rámci Správy KRNAP

3. OCHRANA PŘÍRODY

Program péče o krajinu

Andrea Svobodová, Tomáš Janata

V roce 2013 již sedmnáctým rokem přispěl Program péče o krajinu k řešení problematiky ochrany přírody na území KRNAP a jeho ochranného pásma.

Čerpání finančních prostředků na jednotlivé předměty podpory ukazuje následující přehled:

A.1 (vyhotovení plánu péče a geodetické práce)	-	-
A.2 (údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění chráněných zájmů)	-	-
A.3 (opatření k odstranění dřívějších negativních zásahů nebo negativních vlivů)	4 akce	91 196,- Kč
A.4 (opatření zajišťující existenci částí přírody nebo existenci zvláště chráněného druhu)	22 akcí	1 162 962,22 Kč
A.5 (neinvestiční opatření k zajištění povinností státu realizovaná z titulu § 68 zák. č. 114/1992 Sb.)	3 akce	1 314 432,14 Kč
celkem	29 akcí	2 568 590,36 Kč

V kapitole předmětu A.3 byla obdobně jako v minulých letech prováděna likvidace porostů šťovíku alpského. Konkrétně na lučních enklávách Petrovy boudy, Nad Velvetou a Šestidomí. Redukce netýkavky žláznaté probíhala již sedmým rokem na lokalitě v Dolním Dvoře. Proti invazivnímu vlčímu bobu mnoholistému na lokalitě Braunovy louky v k. ú. Velká Úpa II. bylo též zasahováno posedmé. Na sedmi lokalitách po celých Krkonoších byl likvidován bolševník velkolepý. V úseku cesty Výrovka–Zadní Rennerovky došlo k posekání starčku hajního v šíři 5 metrů od cesty.

Finanční prostředky dle předmětu podpory A.4. byly využity:

- k zajištění potřebné péče o přírodní památku a botanické lokality (viz samostatný příspěvek),
- k realizaci požadovaného managementu na vybraných květnatých horských loukách (viz samostatný příspěvek),
- k provádění prací nezbytných k bezpečnému ponechání dřeva určeného k zetlení v lesních porostech,
- na podporu genofondového sadu ovocných dřevin Krkonoš a zajištění péče o významné stromy (realizace zdravotního a bezpečnostního řezu).

Podle předmětu podpory A.5 byly uzavřeny s vlastníky a nájemci pozemků na území KRNAP podle ust. § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dohody o realizaci managementových opatření (Péče o travní porosty na území KRNAP) a na území ochranného pásma KRNAP (Péče o botanicky cenné louky na území ochranného pásma KRNAP) – blíže viz samostatné příspěvky. V letošním roce byly poprvé uzavírány dohody o realizaci managementových opatření i na lokalitách vybraných krkonošských luk (Péče o vybrané louky na území KRNAP a jeho OP).

V dalších příspěvcích jsou podrobněji popsána a vyhodnocena některá z opatření, jejichž náklady byly hrazeny finančními prostředky Programu péče o krajinu.

Péče o travní porosty na území KRNAP

Andrea Svobodová

Z Programu péče o krajinu byly již po sedmnácté odsouhlaseny finanční příspěvky na péči o travní porosty na území KRNAP. Finanční příspěvek na péči o travní porosty bylo možno přiznat pouze žadatelům (vlastníkům a nájemcům), kteří obhospodařují trvalé travní porosty na území KRNAP, jejichž celková obhospodařovaná výměra se nachází v rozmezí od 0,5 ha do maximálně 5 ha včetně. Žadatelé o finanční příspěvek z Programu péče o krajinu nesmějí zároveň žádat o finanční dotace z Agroenvironmentálních programů ministerstva zemědělství. Stále zde platí pravidlo o nemožnosti pobírání dotací z různých zdrojů na tutéž činnost.

V roce 2013 podalo žádost o finanční příspěvek na péči o travní porosty v KRNAP 204 fyzických a 8 právnických osob na celkovou výměru 319 ha. Výše finančního příspěvku byla určena podle stejných kritérií jako v předcházejících letech, podílem součtu všech hektarů uvedených v žádostech z celkové částky udělené dotace. Výpočet činil 4000 Kč na 1 ha sklizených travních porostů. Z výměr parcel byly odečteny nálety, zastavěné plochy a plochy, které nebyly využívány jako louky a pastviny (např. intenzivně sečené trávníky).

Již od loňského roku se s vlastníky a nájemci pozemků neuzavírají smlouvy o dílo, ale dohody o realizaci managementových opatření dle ust. § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Příspěvek pro každého vlastníka nebo nájemce byl odsouhlasen na základě kontroly sklizených pozemků. Při nedodržení podmínek (sklizeň všech travních porostů o výměře uvedené v dohodě, způsob a termín provedení) byl finanční příspěvek snížen. Příspěvek obdrželo 196 fyzických a 9 právnických osob, které zajistily sklizeň na výměře 285 ha trvalých travních porostů na území národního parku. Realizované náklady dosáhly částky 1 139 994,84 Kč.

Na území okresu Semily získalo finanční příspěvek 120 vlastníků a nájemců – celkem sklizeno 180 ha, na území okresu Trutnov obdrželo finanční příspěvek 58 vlastníků a nájemců – celkem sklizeno 104 ha trvalých travních porostů.

Tento příspěvek poskytovaný z Programu péče o krajinu MŽP doplňuje dotační program ministerstva zemědělství a mohou jej využívat ti žadatelé, kteří nesplňují podmínky pro odsouhlasení dotace v resortu MZe.

Péče o botanicky cenné louky na území ochranného pásma KRNAP

Andrea Svobodová

Podobně jako v předcházejících čtyřech letech byla i v roce 2013 použita část finančních prostředků z Programu péče o krajinu Ministerstva životního prostředí na podporu sklizně druhově bohatých horských a podhorských luk, které se nacházejí na území ochranného pásma národního parku. Na rozdíl od plošně přidělovaných finančních příspěvků na území KRNAP byla v ochranném pásmu podporována údržba pouze botanicky cenných lučních společenstev. Při výběru a posuzování žádostí byly upřednostňovány:

- louky s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, nebo chráněných soustavou Natura 2000 (např. prstnatce, zvonek český, chřástal polní) a biotopů chráněných soustavou Natura 2000, mezi něž patří druhově bohaté květnaté podhorské a horské louky, podmáčené a rašelinné louky, horské smilkové louky
- louky významné z hlediska krajinného rázu

Na základě uvedených kritérií byla žádost posouzena a výsledek byl žadatelům oznámen.

Žádost o finanční příspěvek podalo 11 fyzických a 2 právnické osoby na celkovou výměru 24,6 hektarů. Výše finančního příspěvku byla určena ve výši 4000 Kč na jeden hektar sklizených travních porostů (viz předcházející kapitola).

Již od roku 2012 se s vlastníky a nájemci pozemků neuzavírají smlouvy o dílo, ale dohody o realizaci managementových opatření dle ust. § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Příspěvek pro každého vlastníka nebo nájemce byl odsouhlasen na základě kontroly sklizně pozemků. Při nedodržení podmínek jmenovaných v dohodě (sklizeň všech travních porostů o výměře uvedené v dohodě, termín provedení) byl finanční příspěvek úměrně snížen.

Po posouzení a vyhodnocení všech žádostí byl finanční příspěvek poskytnut 12 vlastníkům a nájemcům, kteří zajistili sklizeň 19,9 ha luk na území ochranného pásma KRNAP. Realizované náklady dosáhly částky 79 466,40 Kč.

Na území okresu Semily získali finanční příspěvek 4 vlastníci (celkem sklídili 7,2 ha travních porostů) a na území okresu Trutnov 8 vlastníků a nájemců (celkem sklídili 12,7 ha travních porostů).

Péče o květnaté horské louky Krkonoš

Andrea Svobodová

V roce 2013 byla (obdobně jako v předchozích letech) péče o květnaté horské louky Krkonoš zařazena mezi prioritní managementové zásahy, financované z dotačních titulů MŽP. Konkrétně byly čerpány prostředky těchto krajinotvorných programů:

- **Program péče o krajinu (PPK)**, Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptáčích oblastí a evropsky významných lokalit
  - předmět podpory A. 5
    - *Péče o vybrané louky na území KRNAP a jeho OP*
  - předmět podpory A. 4
    - *Vybrané louky na území KRNAP a jeho OP*
    - *Likvidace náletových dřevin*
    - *Šťovík alpský*
- **Program obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)**
Management vybraných krkonošských luk
Péče o vybrané luční enklávy Krkonoš

Finanční prostředky MŽP byly touto cestou směřovány k obnově či udržení vhodného způsobu hospodaření na nejcennějších lučních porostech vybraných krkonošských enkláv, které jsou dnes mimo zájem hospodařících subjektů.

Konkrétně se v roce 2013 podařilo zajistit hospodaření na následujících enklávách:

Akce	Lokalita	Výměra (ha)	Činnost	Zhotovitel	Náklady v Kč (bez DPH)
PPK 103	Péče o vybrané louky na území KRNAP a jeho OP				
1	Dumlichova louka (k. ú. Černý Důl)	0,92	seč a úklid travní hmoty	Markéta Kraiplová	11 676,00
2	Malé Tippeltovy Boudy (k. ú. Velká Úpa I)	1,46	extenzivní pastva ovcí	Jindřiška Horynová	36 639,90

3	Eliščino údolí	2,17	extenzivní pastva ovcí	David Mlejnek	46 655,00
PPK 106 Vybrané louky na území KRNAP - celkem 3 akce					
1	Vebrovy Boudy (k. ú. Velká Úpa I)		likvidace náletových dřevin, štěpkování	Mgr. Jindřich Kohout	15 060,34
2	Horní Dušnice (k. ú. Horní Dušnice)	0,2	seč a úklid travní hmoty	Šimon Kisza	7 850,00
3	Horní Albeřice	1,07	seč a úklid travní hmoty	Jiří Šimůnek	15 000,00
4	Obří důl - U Sněhurky	0,48	seč a úklid travní hmoty	Jiří Šimůnek	12 069,15
5	Javoří Důl	0,41	seč a úklid travní hmoty	Mgr. Jindřich Kohout	10 045,40
PPK 118	Růžohorky (k. ú. Velká Úpa II)		výřez náletových dřevin	David Mlejnek	10 560,00
PPK 129	Brádlery Boudy (k.ú. Špindlerův Mlýn)	6,95	extenzivní pastva ovcí, seč a úklid travní hmoty	Tomáš Blažek	200 153,01
PPK 130	Velké Toppelty Boudy (k. ú. Velká Úpa I)	4,063	extenzivní pastva ovcí, seč a úklid travní hmoty	David Mlejnek	92 363,00
POPFK Management vybraných krkonošských luk					
1	Dvoračky (k. ú. Rokytno v Krkonoších)	6	seč a úklid travní hmoty	Šimon Kischa	79 728,00
2	Vosecká bouda (k. ú. Rokytno v Krkonoších)	1,71	seč a úklid travní hmoty	Šimon Kischa	30 438,00
3	Petrova bouda	1,94	seč a úklid travní hmoty	Tomáš Novotný	42 875,00
4	Nad Velvetou	3,68	seč a úklid travní hmoty	Šimon Kischa	76 176,00
5	Adolfka (k. ú. Strážné)	0,56	seč a úklid travní hmoty	Pavel Heřman	7 700,00
6	Liščí louka (k. ú. Pec pod Sněžkou)	4,43	seč a úklid travní hmoty, pročištění stružek	Jiří Šimůnek	78 000,00
	Liščí louka (k. ú. Černý Důl)	3,52	seč a úklid travní hmoty, pročištění stružek	Mgr. Jindřich Kohout	73 507,40
7	Vebrovy Boudy (k. ú. Velká Úpa I)	1,07	seč a úklid travní hmoty	Mgr. Jindřich Kohout	14 900,00
8	Obří důl (k. ú. Pec pod Sněžkou)	1,35	seč a úklid travní hmoty	Zdeněk Janouch	30 808,75
POPFK Péče o vybrané luční enklávy Krkonoš					

a)	Lahrový Boudy (k. ú. Strážné)	17,06	extenzivní pastva ovcí, seč a úklid travní hmoty	Zbyněk Malinský	442 806,00
b)	Přední Rennerovky (k.ú. Strážné)	9,19	extenzivní pastva ovcí, seč a úklid travní hmoty	Zbyněk Malinský	240 712,50
c)	Medvědí Boudy (k. ú. Bedřichov v Krk.)	7,62	extenzivní pastva ovcí, seč a úklid travní hmoty	Tomáš Blažek	128 608,50
d)	Davidovy Boudy (k. ú. Špindlerův Mlýn)	1,82	extenzivní pastva ovcí, seč a úklid travní hmoty	Barbora Kochová	48 149,00
Celkem		77,67			1 752 480,95

V roce 2013 jsme na vybraných lučních enklávách nebo jejich částech poprvé začali uzavírat tzv. veřejnoprávní dohody s vlastníky nebo nájemci pozemků o realizaci managementových opatření dle ust. § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992. Jedná se o typ smluvního vztahu, který byl doposud využíván pouze při rozdělování finančních příspěvků. V roce 2013 jsme ho tedy poprvé aplikovali při akci č. 103 „Péče o vybrané luční enklávy na území KRNAP a jeho OP“ na vybraných lučních enklávách, na kterých je nutné navrátit hospodaření za účelem obnovy či udržení druhové pestrosti luk.

Mezi „tradičními“ enklávami, kterým věnuje Správa KRNAP již dlouhodobě pozornost a snaží se na nich udržet hospodaření, se nově objevilo několik lokalit. Mezi ty významné patří lokalita u *Petrovy boudy* a lokalita *Nad Velvetou*.

Pozemek pod Petrovou boudou je ve správě Správy KRNAP. Byl dlouhodobě neudržován s velkým výskytem šťovíku alpského. V roce 2013 jsme provedli postřik šťovíku alpského a seč travního porostu. Pravidelnou seč bychom rádi zachovali na této enklávě i v dalších letech, i třeba jednou za dva roky. Lokalita „Nad Velvetou“ je ucelená enkláva u Špindlerova Mlýna, která byla částečně obhospodařována, ale většina enklávy postupně zarůstá. Jedná se o lokalitu s velkým výskytem šťovíku alpského, ale také s výskytem zvláště chráněných druhů, jako je například prstnatec Fuchsův nebo lilie zlatohlavá. I zde jsme provedli likvidaci šťovíku alpského a na významné části enklávy byla provedena seč.

Již v minulých letech se Správa začala více věnovat péči o pozemky ve svém vlastnictví. V tomto duchu bychom rádi pokračovali i v dalších letech a na pozemky, které byly nebo budou převedeny do příslušnosti hospodaření Správy KRNAP, se budeme snažit navrátit pravidelnou péči.

Pastva a další práce na lučních enklávách v rámci projektu *Péče o vybrané luční enklávy Krkonoš* (POPFK) jsou od letošního roku součástí projektu LIFE CORCONTICA (viz samostatný příspěvek).

Souběžně s výše uvedenými akcemi na loukách pokračoval čtvrtou sezonu managementový pokus (projekt POPFK 2010–2015 S. Březiny) na Klínových Boudách, Zadních Rennerovkách a na Studničních Boudách.

Jednotlivé akce byly zadávány zhotovitelům na základě výběrového řízení v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách – VZ 39/2013-OP „provádění hospodářských prací v rámci dotačních titulů MŽP a LIFE+“, nebo na základě poptávkového řízení na akce malého rozsahu během běžící sezony. Na lokalitách, kde mají zhotovitelé uzavřené nájemní smlouvy, jsou práce zadávány bez výběrového řízení. Ceny jsou stanoveny na základě kalkulace vycházející ze směrnice MŽP č. 6/2012 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v letech 2012–2014.

Petrova bouda – lokalita po postřiku šťovíku alpského

Petrova bouda – lokalita po provedení seče a úklidu travní hmoty

Lokalita Nad Velvetou před sečí, na obrázku je patrný suchopýr úzkolistý a fialový prstnatec

Lokalita Nad Velvetou po seči.

Speciální management z Programu péče o krajinu v roce 2013

Tomáš Janata

Správa KRNAP provádí za účelem podpory zvláště vybraných chráněných druhů, společenstev nebo jejich biotopů zásahy, jdoucí vstříc specifickým potřebám jednotlivých objektů ochrany.

Zásahy tohoto typu jsou v praxi ochrany přírody označovány pojmem speciální management. V roce 2013 Správa KRNAP realizovala 21 akcí speciálního managementu, v jejichž rámci bylo nutné provést řadu jednotlivých operací. Všechny dále uvedené zásahy byly financovány z Programu péče o krajinu. Samostatnou kapitolou je speciální management realizovaný prostřednictvím projektu LIFE CORCONTICA, konkrétně opatření označená jako aktivity C2 a C3.

Speciální management v KRNAP byl i v roce 2013 podpořen dobrovolníky. Na jaře místní základní školy tradičně pohrabaly vybrané botanické lokality (Víchová – xerotherm, Víchová u Lipky, Bolkov, Černý Důl – Šušmaňák, Horní Lánov – Peklo, Slunečná stráň, Horní Albeřice). Všem účastníkům patří upřímné poděkování.

Program péče o krajinu

Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany PO a EVL

Číslo	Místo realizace	Popis opatření	Realizované náklady
1	Bolkov – xerotherm, mokřina a U posedu (k. ú. Bolkov)	pokos a úklid travní hmoty na botanických lokalitách mechanizací a křovinořezem (3,68 ha)	55 494 Kč
2	PP Slunečná stráň (k. ú. Svoboda nad Úpou, Horní Maršov)	seč mechanizací, RVS, křovinořezem, opravy oplocení, frézování pařezů (9,15 ha)	184 831 Kč
3	Xerotherm (k. ú. Horní Albeřice)	jarní hrabání, pokos a úklid travní hmoty mechanizací a křovinořezem, podzimní vláčení (1,33 ha)	19 000 Kč
4	Krakonošův a Celní lom (k. ú. Horní Albeřice)	pokos a úklid travní hmoty mechanizací a křovinořezem, výřezy drobného náletu (0,35 ha)	5 300 Kč
5	Krakonošův lom (k. ú. Horní Albeřice)	rizikové kácení dřevin v lomové stěně, štěpkování klestu	27 950 Kč
6	Bíner (PP před vyhlášením – k. ú. Prostřední Lánov)	pokos křovinořezem (SV část 2x), úklid travní hmoty (2,26 ha)	41 495 Kč
7	Peklo (PP před vyhlášením – k. ú. Horní Lánov)	jarní hrabání, pokos sekačkou, křovinořezem (2 x), úklid travní hmoty (0,33 ha)	8 760 Kč
8	PP Anenské údolí (k. ú. Harrachov)	pokos LM a křovinořezem, úklid travní hmoty (2x) (0,72 ha)	12 640 Kč
9	Šestidomí (k. ú. Strážné)	ošetření šťovíku alpského (0,3 ha)	1 952 Kč
10	KRNAP a OP	likvidace bolševníku velkolepého na 7 lok.	9 330 Kč
11	Strážné – mokřina "pod Vltavou" (k. ú. Strážné)	botanická lokalita, pokos a úklid travní hmoty lehkou ruční mechanizací (0,5 ha), výřezy dřevin (0,2 ha)	4 420 Kč
12	botanické lokality ve Víchové nad Jizerou: U lipky + xerotherm (k. ú. Víchová nad Jizerou)	jarní hrabání, pokos a úklid travní hmoty (0,55 ha)	8 800 Kč
13	Dolní Dvůr (k. ú. Dolní Dvůr)	likvidace lokality netýkavky žláznaté – 7. etapa	4 970 Kč
14	Braunovy louky (k. ú. Velká Úpa II)	likvidace porostu vlčího bobu mnoholistého – 7. etapa	4 352 Kč

15	Chata Pohoda (k. ú. Polubný)	likvidace porostu vlčího bobu mnoholistého - 1. etapa	4 352 Kč
16	Harrachov - Rýžoviště (k. ú. Harrachov)	pokos a úklid travní hmoty na botanické lokality (0,9 ha)	8 960 Kč
17	Přední Struhadla a Jezerní Domky (k. ú. Přední Labská a Strážné)	pokos a úklid travní hmoty lehkou ruční mechanizací a křovinořezem (2,42 ha), výřezy dřevin	35 355 Kč
18	Černý Důl - botanická lokality Šušmaňák a Za kostelem (k. ú. Černý Důl)	pokos a úklid travní hmoty ruční sekačkou a křovinořezem (0,83 ha)	14 850 Kč
19	Sněžné Domky (k. ú. Rýchory)	pokos s mulčováním pokusných ploch (0,75 ha)	3 800 Kč
20	Zabylý (k. ú. Paseky nad Jizerou)	pokos travní hmoty křovinořezem, kompostování (0,65 ha)	11 261 Kč
21	Sklenářovice	popastevní ošetření, přesečení nedopasků po pastvě dobytka (70,54 ha)	183 026 Kč

Celkem bylo na speciální management z Programu péče o krajinu
roce 2013 vynaloženo:

650 898 Kč (bez DPH)

Další akce speciálního managementu viz kapitola projektu LIFE CORCONTICA.

Projekt LIFE Corcontica

Tomáš Janata, Hana Šimonová

Od roku 2012, díky evropskému programu LIFE+, realizuje Správa KRNP ve spolupráci s projektovými partnery^[1] opatření na podporu péče o krkonošské horské louky. Pod záštitou projektu LIFE Corcontica probíhají aktivity pro zlepšení a obnovu horských lučních enkláv cestou oživení a podpory na horách dříve tradičních způsobů obhospodařování. Projekt podporuje především obnovu stanovišť 6230*^[2], 6510^[3] a 6520^[4]. Další kapitolou projektu je tvorba plánů šetrného hospodaření pro vybrané farmy. Okrajově se projekt věnuje podpoře *Gentianella praecox* subsp. *bohemica* a zásahům na tocích pro podporu *Cottus gobio*. Inovativním projektovým počinem je vývoj aplikační databáze, která bude sloužit pro sběr a administraci dat, dále realizaci, monitoring a plánování managementových aktivit na krkonošských loukách.

Na celkem 29 vybraných prioritních enklávách byly zpracovány plány pro hospodaření s cílem zlepšení péče o horské louky Krkonoš. Předpokládáme postupné zasmulvnění péče na vybraných enklávách formou dlouhodobé spolupráce s vlastníky či nájemci pozemků – hospodáři. V případě nezájmu o spolupráci na těchto enklávách máme připraveno 30 náhradních lokalit. S hospodáři uzavíráme smlouvy na běžné zemědělské práce v náročných horských podmínkách s dobou trvání 3–5 let a závazkem hospodaření na dalších 10 let za podpory dotačních titulů Ministerstva zemědělství.

V roce 2013 se podařilo uzavřít smlouvy s místními hospodáři na 11 enklávách. Navržené managementy na jednotlivých lokalitách byly hospodáři splněny nebo došlo k dohodě na jejich úpravě dle aktuálních podmínek. Vybrané louky o celkové rozloze 160 hektarů spásalo 1484 kusů hospodářských zvířat, převážně ovcí (1460 ovcí, 12 koz, 10 krav, 2 koně). Finančními pobídkami jsou hospodáři motivováni k realizaci prostorově, druhově i časově diverzifikované péče. Vedle převažujícího spásání lučních porostů jsou hospodáři motivováni k realizaci klasické seče travních porostů, místy i senoseče. Hospodáři dle reliéfu a možností v terénu využívají buď lehkou

mechanizaci, ručně vedenou sekačku, povětšinou však křovinořez. Zvláštní důraz při stanovování managementových plánů je kladen na ponechání refugií pro bezobratlé.

Finanční náklady na obhospodařování enkláv projektu LIFE Corcontica v roce 2013

Enkláva	Obdělávaná mng plocha [ha]	Financováno z projektu LIFE Corcontica [Kč]	Obdělávaná mng plocha [ha]	Kofinancováno z prostředků PPK, POPFK [Kč]	Celkové náklady [Kč bez DPH]
Brádrlerovy Boudy	2,72	40 142	11,12	200 153	240 295
Davidovy Boudy	3,06	48 149			48 149
Friesovy Boudy	13,23	221 180			221 180
Klínovky	32,24	436 281			436 281
Lahrovky Boudy	12,02	148 870	36,75	442 806	591 676
Medvědí Boudy	4,74	71 037	7,62	128 609	199 646
Modrý Důl	11,72	66 259			66 259
Přední Rennerovky	8,80	139 101	18,65	240 713	379 814
Studniční Boudy	17,29	269 238			269 238
Velké Tippeltovy Boudy	7,91	126 430	6,00	94 843	221 274
Zadní Rennerovky	44,53	614 784			614 784
Sklenářovice			70,54	183 026	183 026
Dvoračky			7,22	79 728	79 728
Liščí Louka			7,87	151 507	151 507
HA Krakonošův a Celní lom			0,35	5 300	5 300
HA Xerotherm			1,83	19 000	19 000
Rýchorská bouda			5,21	70 000	70 000
Přední Struhadla			2,30	39 283	39 283
Celkem ha	158,27		175,45		333,72 ha
Celkem Kč		2 181 472		1 654 967	3 836 439 Kč

V rámci projektu je vytvořena pracovní skupina přímo řízená odbornými pracovníky Správy KRNP. Skupina zajišťuje realizaci speciálních krátkodobých zásahů pro následné snadnější obhospodařování lokalit samotnými hospodáři. Podílela se zejména na aktivitách k potlačení invazních rostlin a expanzivních dřevin. Práce omezující invazní druh *Rumex alpinus* byly provedeny na celkové výměře 38,5 ha. Tato plocha zahrnuje opakované navštívení invadovaných ploch za realizace časově oddělených prací: seče květních lat kosou a opakovaných postřiků biodegradabilními herbicidy. Zasahovalo se především na enklávě Dvoračky, Klínovky, Přední a Zadní Rennerovky, Lahrovky a Friesovy Boudy. Na enklávách Klínových a Brádrlerových Bud podpořila pracovní skupina obnovu vodního režimu vyčištěním stružek v celkové délce 1.532 metrů. Podstatnou částí náplně pracovní skupiny jsou výřezy náletových dřevin, vyvětřování okrajů luk z důvodu dostupnosti pro techniku a snadnější instalaci ohradníků. Ve Sklenářovicích a Brádrlerových Boudách byly v souhrnu vyčištěny čtyři hektary lučních porostů. Mezi další náplň pracovní skupiny patří sběr kamenů zhoršujících obhospodařování předmětných luk a managementová opatření pro podporu *Gentianella praecox* subsp. *Bohemica* v Albeřicích a na lokalitě Černý Důl u lomu.

Dalším z výsledků projektu za uplynulý rok je podrobné vymapování výskytu *Cottus gobio* na vodních tocích EVL Krkonoše. Na vybraných místech plánujeme zprůchodnění toků pro podporu a rozšíření populací vranky.

Část projektu se věnuje obnově smilkových luk pomocí plánů šetrného hospodaření. Na základě analýzy bylo vybráno 20 farem s vysokým podílem zastoupení smilkových luk, což představuje více než 200 ha, na nichž se nachází celkem 29 zájmových ploch s výskytem např. zvonku českého a

modráska bahenního. S hospodáři budou na těchto farmách sestaveny plány šetrného hospodaření, tzn. seznámení hospodářů s přírodními hodnotami na základě průzkumu, představení jejich možností, programů, ze kterých mohou čerpat finanční prostředky ap.

Pro snadnější realizaci managementu bezlesí je v rámci projektu vyvíjen software (aplikační databáze), který je tvořen databázovou a mapovou částí. Usnadňuje plánování, realizaci a evidenci veškerých úkonů potřebných pro zdárný průběh managementových aktivit.

* prioritní biotop Nature 2000

^[1] Partneři projektu: DAPHNE - Institut aplikované ekologie, z. s., MŽP.

^[2] Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech. Tomuto společenstvu odpovídají biotopy: T2.1 Druhově bohaté subalpínské smilkové trávníky, T2.2 Druhově bohaté horské smilkové trávníky, T2.3 Podhorské a horské smilkové trávníky.

^[3] Extenzivní sečené louky nížin až podhůří = biotop T1.1 Mezofilní ovsíkové louky.

^[4] Horské sečené louky = biotop T1.2 Horské trojštětové louky.

Práce jsou realizovány za přispění finančního nástroje Evropské unie LIFE+ projektem LIFE Corcontica (LIFE11 NAT/CZ/490).

Projekty EU

Václav Jansa

Stabilizace významných lesních ekosystémů

V roce 2013 proběhlo výběrové řízení na části projektu, které po rozvázání smluv s firmou Less & Forest zůstaly bez dodavatele. Z tohoto důvodu byla také realizace prodloužena do konce roku 2014. V současné době je projekt realizován na více než 75 % rozlohy, dokončení v roce 2014 je již reálné.

Tvorba lesních hospodářských plánů pro lesy ve správě Krkonošského národního parku

Lesní hospodářské plány představují základní podkladový materiál pro hospodaření v lesích. V národním parku jsou rozpracováním Plánu péče. Tvorba nových plánů probíhá dle metodiky, respektující stanovištní zákonitosti vývoje lesa více, než obecně používaná metoda věkových tříd. Stav lesa zjišťujeme pomocí statistické inventarizace lesů.

V roce 2013 byla realizována většina venkovních prací ze strany dodavatelských firem. V roce 2014 bude dokončeno mapování a provedeny výpočty, na základě kterých budou stanoveny limity pro nakládání s lesem, například maximální možná těžba, minimální rozlohy výchovných a stabilizačních zásahů v lesích a podobně. Plán by měl být schválen na podzim 2014 s platností od roku 2015.

Fauna Krkonoš

Jiří Flousek, Jan Materna, Pavel Blažek

V roce 2012 zahájily správy národních parků na české a polské straně Krkonoš tříletý projekt s názvem Fauna Krkonoš, který je od roku 2013 spolufinancován Evropskou unií (Evropským fondem pro regionální rozvoj) z Operačního programu Přeshraniční spolupráce České republiky a Polské republiky 2007–2013 (reg. č. CZ.3.22/1.2.00/12.03299).

Cílem projektu je získat podklady k aktuálnímu rozšíření a početnosti čtyř skupin živočichů – motýlů, ptáků, netopýrů a jelenů v celém česko-polském pohoří. Zástupci prvních tří skupin jsou z pohledu ochrany přírody významnými členy zdejší fauny a osvědčenými ukazateli kvality a zachovalosti jimi obývaných stanovišť (tzv. bioindikátory) – velmi citlivě reagují na změny přírodního prostředí, umožňují vyhodnotit jeho současný stav na sledovaném území a efektivněji plánovat opatření iniciovaná či prováděná správami obou krkonošských národních parků k jeho zlepšení. Získaná data pomohou lépe chránit a pečovat o lokality s výskytem celé řady druhů živočichů, zvláště chráněných dle české, polské i evropské legislativy (včetně předmětů ochrany v rámci evropské soustavy Natura 2000). Zároveň do budoucna umožní hodnotit kvalitu péče o krkonošské lesy či efektivitu agro-environmentálních opatření prováděných na nelesních stanovištích.

V případě ptáků projekt opakuje mapování jejich výskytu a početnosti v celém pohoří z let 1991–1994 a poskytne tak unikátní podklady k hodnocení dlouhodobého vývoje populací jednotlivých druhů. Pro motýly a netopýry je tento projekt vůbec první svého druhu v Krkonoších.

Sledování jelenů je zaměřeno na zjištění aktuálního zdravotního stavu v jejich populaci a zejména na telemetrické sledování. Získané znalosti o migraci jelenů na území celých Krkonoš, především mezi jižními (českými) a severními (polskými) svahy pohoří, umožní zefektivnit management zvěře prováděný oběma správami národních parků a minimalizovat škody působené zvěří na lesních porostech i v cenných biotopech nad horní hranicí lesa.

(1) Motýli

V roce 2012 proběhlo mapování motýlů v 33 mapovacích kvadrátech v západních Krkonoších. V roce 2013 byla pomocí stejné metodiky vymapována zbylá část území české části Krkonoš (59 kvadrátů). Primární údaje o výskytu a početnosti denních motýlů, získané mapovateli v jednotlivých kvadrátech, byly zpracovány do souhrnné databázové tabulky. Místa výskytu zvláště chráněných, ohrožených, vzácných či jinak významných druhů byla zanesena do mapové vrstvy v prostředí GIS. Do samostatné vrstvy GIS byly v každém z mapovacích kvadrátů vyznačeny lokality významné z hlediska zachování a prosperity populací motýlů (místa, na nichž dochází k rozmnožování a vývoji motýlů, místa s významnými zdroji nektaru pro dospělé atp.). Databáze i obě vrstvy již byly předány Správě KRNAP a budou sloužit jako klíčový podklad pro plánování a provádění činností k podpoře populací motýlů na spravovaném území. Ke každému kvadrátu i lokalitě významné z pohledu motýlů jsou navíc připojeny poznámky znalců – mapovatelů jednotlivých kvadrátů, které hodnotí současný stav obhospodařování krajiny v daném místě z pohledu ochrany motýlů a které uvádějí případná doporučení na změnu systému obhospodařování, jež by měla vést k efektivnější podpoře společenstev motýlů.

Při mapování denních motýlů bylo v české části Krkonoš zjištěno 77 druhů ze 7 čeledí. Pro každý ze zjištěných druhů byla v rámci vyhodnocení získaných dat vytvořena a Správě KRNAP předána mapa jeho současného rozšíření a početnosti.

V roce 2013 byla provedena rovněž rešerše historických nálezů denních motýlů na území české části Krkonoš, která vycházela z publikovaných i nepublikovaných prací, dokladových exemplářů uložených v muzeích a především zahrnovala údaje uložené v Databázi mapování motýlů ČR, kterou vytváří a spravuje Entomologický ústav AV ČR. Celkem bylo excerpováno 3392 údajů o výskytu jednotlivých druhů v minulosti, které byly předány Správě KRNAP. Z jejich porovnání s výsledky provedeného aktuálního mapování vyplývá, že celkem 22 druhů, jež se v minulosti v české části Krkonoš prokazatelně vyskytovaly, nebylo při provedeném mapování zjištěno a jedná se o druhy vymřelé či nezvěstné.

(2) Ptáci

V letech 2012 a 2013 proběhly první dvě z celkových tří etap síťového mapování a sčítání ptáků na celém území českých i polských Krkonoš. Každým rokem byla stanovenou metodikou získána data pro všechny kvadráty mapovací (471 ks) i sčítací (120 ks). Vytvořena byla databáze pro ukládání dat ve třech úrovních (Pozorování, Mapování, Sčítání), připravovány jsou podklady GIS pro závěrečné hodnocení získaných podkladů. Veškerá terénní data jsou průběžně ukládána do uvedené databáze (<http://gis.krnep.cz/map>).

V roce 2013 byla s pomocí zvukových nahrávek získána první část dat k výskytu nočních druhů ptáků, nezachytitelných zvolenou metodikou mapování. Značný objem dat z nahrávacích zařízení je průběžně zpracováván.

Během prvních dvou let mapování bylo dosud zaznamenáno 180 druhů ptáků, zastižených na sledovaném území v hnízdním období, tj. mezi 1. dubnem a 31. červencem běžného roku. Ne všechny z registrovaných druhů však v Krkonoších hnízdí, řada z nich se tu vyskytovala např. jen během pozdního jarního tahu.

(3) Netopýři

V roce 2012 byly získány podklady pro porovnání druhové diverzity a úrovně letové aktivity netopýřů v lesních biotopech s rozdílným typem managementu a pro hodnocení malých vodotečí a dalších liniových struktur v krajině jako potenciálních přeletových koridorů netopýřů.

V roce 2013 byla s pomocí ultrazvukové detekce echolokačních hlasů získána první část dat k intenzitě letové aktivity netopýřů ve 13 různých biotopech Krkonoš (v plánu je pokrytí vždy 10 % celkové rozlohy příslušného biotopu), k hodnocení změn v letové aktivitě a druhovém složení netopýřů na vertikálním transektu v různých nadmořských výškách a k hodnocení významu drobných vodotečí pro netopýře (pokračování aktivit z roku 2012). Objemný soubor získaných dat (nahrávky v řádu terrabytů) je průběžně analyzován.

V obou letech proběhla evidence letních kolonií netopýřů v lidských sídlech, zejména v podhůří Krkonoš. Její výsledky byly předány Správě KRNAP k zabezpečení ochrany netopýřů v nalezených lokalitách. V tomto případě už projekt přispěl k očekávanému účelu – nově objevená kolonie kriticky ohroženého netopýře velkého v kostele v Rudníku byla zajištěna tak, aby měla vhodné podmínky pro další dlouhodobou existenci a přitom nepůsobila problémy objektu a chodu kostela.

(4) Jeleni

V roce 2013 proběhla výběrová řízení na dodání telemetrické technologie; zahájení terénních prací (imobilizace a nasazování obojků jelenům v obůrkách) bylo naplánováno na únor 2014. Od srpna 2013 jsou průběžně odebrány vzorky pro určování zdravotního stavu jelenů v Krkonoších (ve spolupráci s Farmaceutickou fakultou Univerzity Karlovy v Hradci Králové).

Útulek pro poraněná divoká zvířata

Ondřejka Bachtíková

Záchranná stanice v roce 2013 pracovala již v nově otevřených a revitalizovaných prostorách klášterní zahrady.

Snažili jsme se pomoci spoustě volně žijících ohrožených zvířat, ale i volajícím lidem, kteří potřebovali konzultaci a radu. Neboť preventivní činnost je pro nás důležitější než samotná léčba. Chceme být nápomocni lidem, kteří chtějí přírodě a zvířatům v ní žijícím pomoci.

Určitým zadostiučiněním a oceněním naší práce pro Správu KRNAP je velké množství osob, které prošly záchrannou stanicí. Těší nás, že se k nám stále vrací a nadále pomáhají, např. sběrem suchého pečiva, které k nám distribuují krkonošská IC během celého roku.

POČET OŠETŘENÝCH ZVÍŘAT V ZS V ROCE 2013

NETOPÝR PESTRÝ	8
KRAHUJEC	1
SRNA OBECNÁ	2
KÁNĚ LESNÍ	2
KOS ČERNÝ	1
ČÍŽEK LESNÍ	1
STRAKAPOUD	1
ZAJÍC POLNÍ	3
POŠTOLKA	7
ZMIJE OBECNÁ	1
RORÝS OBECNÝ	7
STRAKA	1
JIRIČKA	1
KUNA SKALNÍ	1
SÝKORKA KOŇADRA	1
KONIPAS BÍLÝ	1
VYDRA ŘÍČNÍ	1
JESTŘÁB LESNÍ	1
LEDŇÁČEK ŘÍČNÍ	1
JEŽCI	81
SUMA	123

4. PÉČE O LES

Zhodnocení činnosti za rok 2013

Pavel Blažek

Činnost odboru péče o národní park (OPNP) byla v roce 2013 ještě stále ovlivněna gradací kůrovce převážně ve východní části Krkonoš (LHC Maršov, část LHC Vrchlabí). Tato situace způsobila v minulých letech (zejména 2010 a 2011) zvýšený objem kůrovcové nahodilé těžby v lesních porostech na území KRNAP. Rozsah rozšíření kůrovce byl však již v letech 2012 a 2013 nižší ve srovnání s předcházejícími roky.

Celkově lze konstatovat, že vzhledem ke sníženému objemu nahodilých těžeb (vítr, kůvec) nedošlo v roce 2013 k naplnění plánovaných ukazatelů v těžbě dřeva a s tím souvisejících výkonů (přibližování dřeva a odvoz dřeva) a zároveň nebyly naplněny některé výkony v pěstebních činnostech.

Zalesňování a doplňování lesních kultur listnatými dřevinami

Klasické zalesňování bylo provedeno v roce 2013 na ploše 47,12 ha. Následující roky lze očekávat srovnatelný objem umělé obnovy lesa s objemem letošního roku. Celkově nižší objem zalesňování proti nedávné minulosti je z části způsoben změnou způsobu těžeb, kdy nedochází ke vzniku nových holin a porost je v obnovní těžbě pouze uvolňován pro přirozené zmlazení. Toto přirozené zmlazení je v roce 2013 evidováno na ploše 59,57 ha. V následujících letech s postupným odrůstáním náletů můžeme počítat s nárůstem přirozené obnovy. Dále bylo pokračováno s dosadbou listnatých dřevin a jedle do založených smrkových kultur.

Prořezávky

Převážná část prořezávek v roce 2013 byla provedena v rámci projektu Stabilizace významných lesních ekosystémů – 724,62 ha. Zbývajících 58,53 ha tvoří prořezávky v ochranném pásmu KRNAP.

Těžba dřeva a přibližování dřeva

V těžební činnosti došlo v roce 2013 ke snížení podílu nahodilých těžeb k těžbě celkové oproti letům minulým, hlavně pak k roku 2007, kdy byla činnost OPNP Správy KRNAP ovlivněna zpracováním následků uragánu Kyrill. V roce 2013 činí procento nahodilých těžeb k těžbě celkové 35,30 %, v roce 2012 35,93 %, v roce 2011 to bylo 47,02 %. Vysoký podíl nahodilých těžeb je způsoben zpracováním hmoty z větrných polomů a napadené kůrovcem v průběhu roku 2013. Z celkové výše těžeb 99 099,12 m³ tak tvoří nahodilé těžby 34 978,66 m³, z těžeb nahodilých hmota napadená kůrovci 16 715,52 m³. Výchovné těžby obnášejí 21,86 %. Zbývající část činí těžby obnovní, z převážné části uvolnění přirozeného zmlazení. Až na výjimky je upuštěno od provádění holých sečí při obnovních těžbách. Tyto výjimky jsou předem zvažovány a projednávány s odpovědnými pracovníky.

Celková výše těžeb činí 99 099 m³, z čehož je 1326 m³ samovýroby, 4927 m³ hmoty ponechané v porostu a 443 m³ dříví prodaného na lokalitě Peň. Využitelné hmoty tedy bylo 92 403 m³. Přibližování dřeva bylo prováděno návazně na těžbu tak, aby došlo ke snížení dřevních zásob na lokalitě Peň. Přibližování dřevní hmoty se provádělo převážně šetrnými technologiemi – potahy, lanovkami a vyvážecími soupravami, přímé přibližování dřeva z porostů traktory není prakticky z ekologických důvodů prováděno. Celkem bylo přibliženo 91 902 m³ dřeva.

Dodávky dřeva

Plán dodávek dřevní hmoty ve výši 95 500 m³ byl naplněn na 89 685 m³. Dosáhli jsme průměrného zpeněžení 1445 Kč/m³.

Obnova lesa

Pavel Blažek

Zalesňování

z toho:	ha	1000 ks	% z plochy	% z množství
Smrk ztepilý	17,49	48,63	37,12	51,39
Jedle bělokorá	11,47	8,99	24,34	9,50
Modřín opadavý	0,11	0,30	0,23	0,32
Buk lesní	13,83	25,34	29,35	26,78
Javor klen	1,54	4,18	3,27	4,42
Jeřáb ptačí	1,83	5,83	3,88	6,16
Bříza pýřitá	0,37	0,98	0,79	1,04
Bříza karpatská	0,17	0,17	0,36	0,18
Jilm horský	0,22	0,12	0,47	0,13
Lípa srdčitá	0,05	0,05	0,11	0,05
Třešeň ptačí	0,02	0,02	0,04	0,02
Jabloň lesní	0,02	0,02	0,04	0,02
Celkem	47,12	94,63	100,00	100,00

Síje a přirozená obnova

Smrk ztepilý	42,44
Jedle bělokorá	0,11
Modřín opadavý	0,03
Buk lesní	16,59
Javor klen	1,68
Jasan ztepilý	0,1
Břízy	1,71
Jeřáb ptačí	2,82
Celkem	65,48

Komentář k odbytu dřeva za rok 2013

Alois Grundman

Odbyt dřeva v roce 2013 byl poznamenán několika skutečnostmi, které měly vliv nejen na průběžné výsledky v jednotlivých měsících, ale i na závěrečný výsledek. Potíže s realizací výběrových řízení na provedení prací prakticky ve všech použitých technologiích se negativně projevily v odbytu tím, že plnění smluv bylo nepravdělné. To mělo za následek určité komplikace při zajišťování vagonování (jak

z důvodu zajištění vagonovací kapacity v návaznosti na realizované výběrové řízení, tak v nedostatku vagonů). A to se zejména v létě projevilo na snížené kvalitě u cennějších sortimentů (průmyslové výřezy). V určitou chvíli jsme se potýkali s potížemi při odvozu dřeva, kdy ne úplně dostatečně proběhla domluva mezi investičním oddělením a územním pracovištěm při rekonstrukci nebo opravách na některých cestách, a část hmoty se pak stala nepřístupnou.

Jinak se dá říci, že odbyt dřeva navázal na předešlá úspěšná léta a opět se podařilo posunout průměrné zpeněžení o výraznou část výše. Za rok 2013 to činí 1445 Kč/plm.

Několik podnětů k zamyšlení:

1) Neustále nám narůstá podíl palivového dříví. Jde přitom o sortiment, který se nevyrábí, ale při výrobě napadá. Podstatné je, že má nejnižší zpeněžení.

2) Při podrobném rozboru zjistíme, že cena dřeva daná rámcovou smlouvou je v daném okamžiku vyšší než nejaktuálnější vysoutěžená cena na burze.

3) Za zmíněnou stojí i dosažené zpeněžení našich dvou největších odběratelů průmyslových výřezů a to:

Stora Enzo 12794 plm při zpeněžení 2042,77 Kč

W-P 6820 plm při zpeněžení 2042,68 Kč

Tento výsledek asi stojí za hlubší rozbor.

4) Stálou otázkou pro nás zůstává tzv. elektronická přejímka. Přes různé typy /2D,3D/ přejímek je pro nás těžko vysvětlitelné, proč jsou relativně tak velké rozdíly mezi jednotlivými odběrateli se srovnatelnými systémy.

5) Velkým pozitivem určitě je, že jsme nemuseli řešit žádné dlouhodobé neplatiče.

6) Přes počáteční obavy, vyplývající z podmínek výběrového řízení na surové kmeny, se i tato smlouva – po drobné úpravě – naplnila.

Prvořadým cílem národního parku sice není obchodní činnost, přesto v současné době prostředky plynoucí z prodeje dřeva jsou významným zdrojem umožňujícím rozvíjet celou řadu projektů, které se realizují. Hlavním úkolem pro další období je zvýšeným úsilím při výrobě dosáhnout většího podílu cennějších sortimentů a tím zachovat trend zlepšujícího se zpeněžení.

Správa KRNAP získala v roce 2013 od společnosti Škoda Auto 15 000 sazenic lesních dřevin

Pavel Blažek

Správa Krkonošského národního parku získala od Škoda Auto, a. s., v rámci projektu „Za každé prodané auto v ČR jeden zasazený strom“ prostředky na nákup a výsadbu 15 000 sazenic. Cílem projektu je podpořit nekomerční výsadbu především v místech ohrožených vodní či větrnou erozí nebo sesuvy půdy, výsadbu zelených pásů mezi komunikacemi a obcí či rekultivaci území. Tímto projektem chce společnost Škoda Auto upozornit na aktivity v oblasti životního prostředí a snižování emisí.

Správa Krkonošského národního parku se opětovně stala úspěšným žadatelem v projektu a získala 150 000 korun (bez DPH) na nákup a výsadbu 15 000 sazenic jedle bělokoré a listnatých dřevin. Výsadby se provádějí za účelem zlepšení druhové skladby porostů na území Správy KRNAP, a to formou podsadeb stávajících, převážně smrkových porostů sazenicemi jedle bělokoré a listnatých dřevin, nebo formou dosadeb těchto dřevin do založených smrkových kultur. Celkem se v rámci projektu vysadilo 660 ks sazenic jedle bělokoré, 12074 ks buku lesního, 1780 ks javoru klenu a 486 ks břízy pýřité.

5. STÁTNÍ SPRÁVA

Vývoj v legislativě

Hana Slavičková

V roce 2013 byla novelizována vyhláška č. 46/2010 Sb., o příslušnosti správních úřadů NP a CHKO k výkonu státní správy ve správních obvodech tvořených NPR, NPP a jejich ochrannými pásmy (vyhláškou č. 189/2013 Sb.). Správa KRNAP nemá stanovenou kompetenci pro žádné zvláště chráněné území ležící mimo území KRNAP a jeho OP, proto se jí tato změna nijak nedotkla.

Vláda ČR vydala nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit.

Důležitou změnou v oblasti legislativy bylo vydání vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, která nabyla účinnosti 15. 7. 2013. Tato vyhláška nastavila nová pravidla pro povolování kácení dřevin mimo les, pokusila se definovat stromořadí a nedovolené zásahy do dřevin. Vzhledem k tomu, že svým vlastním způsobem definovala zahradu, kde není potřeba povolení ke kácení dřevin, došlo v několika případech (snad i vinou mediální kampaně, která vydání vyhlášky provázela) k nepřesnému pochopení vyhlášky a k nepovolenému kácení, které pak bylo následně řešeno v přestupkovém řízení.

Souhrnný přehled činnosti OSS

Hana Slavičková

V roce 2013 vydal odbor státní správy 639 závazných stanovisek (především ke stavbám) a 542 správních rozhodnutí (zejména ke kácení dřevin mimo les). Celkově pracovníci odboru odeslali cca 2500 písemností, k nimž patří kromě výše zmíněných rozhodnutí a závazných stanovisek také např. oznámení o zahájení řízení, výzvy k doplnění podání, stanoviska k územně plánovacím dokumentacím, stanoviska k dotčením soustavy Natura 2000 – EVL a PO Krkonoše, konzultační stanoviska apod.

Za celý rok došla na odbor státní správy celkem 4321 písemnost (podání, rozhodnutí stavebních a vodoprávních úřadů, protokolů z ústních jednání, jichž se pracovníci odboru účastnili aj.), z toho bylo 401 pozvánek na jednání vypsána stavebními úřady a vodoprávními úřady.

Ve 13 rozhodnutích o stanovení výše odvodů za odnětí ze zemědělského půdního fondu byly předepsány odvody ve výši 73.190 Kč. V 15 rozhodnutích sankční povahy (přestupky a protiprávní jednání) byly uloženy pokuty ve výši 149.500 Kč a náhrady nákladů řízení ve výši 14.000 Kč.

Informační letáčky OSS

Hana Slavičková

Odbor státní správy ve spolupráci s odborem vnějších vztahů v roce 2013 vydal pro informování veřejnosti dva letáčky – „Kácení dřevin mimo les“ a „Drobné doplňkové stavby“ (oba je možné stáhnout na www.krn timer.cz).

První z letáčků je novelizací letáku, který byl vydán již před několika lety, a reaguje na změny, které do oblasti kácení a ošetřování dřevin přinesla v roce 2013 vydaná vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. Je koncipován do formy otázek a odpovědí a snaží se co

nejpřehledněji vysvětlit, kdy je povolení ke kácení nezbytné, kdy není potřeba vůbec, a v kterých případech stačí pokácení dřeviny orgánem ochrany přírody pouze oznámit.

Druhý z letáčků – „Drobné doplňkové stavby“ – reaguje také na zákonnou změnu, v tomto případě na změnu stavebního zákona (účinná od 1. 1. 2013). Tato novela definovala stavby, pro které není třeba rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas (patří mezi ně i drobné stavby do 25 m²), ale stále pro tyto stavby platí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, podle nějž je každý stavebník, který hodlá na území národního parku či jeho ochranného pásma realizovat stavbu, povinen si opatřit vyjádření orgánu ochrany přírody (§ 12, 37, 44 citovaného zákona).

6. TERÉNNÍ A STRÁŽNÍ SLUŽBA

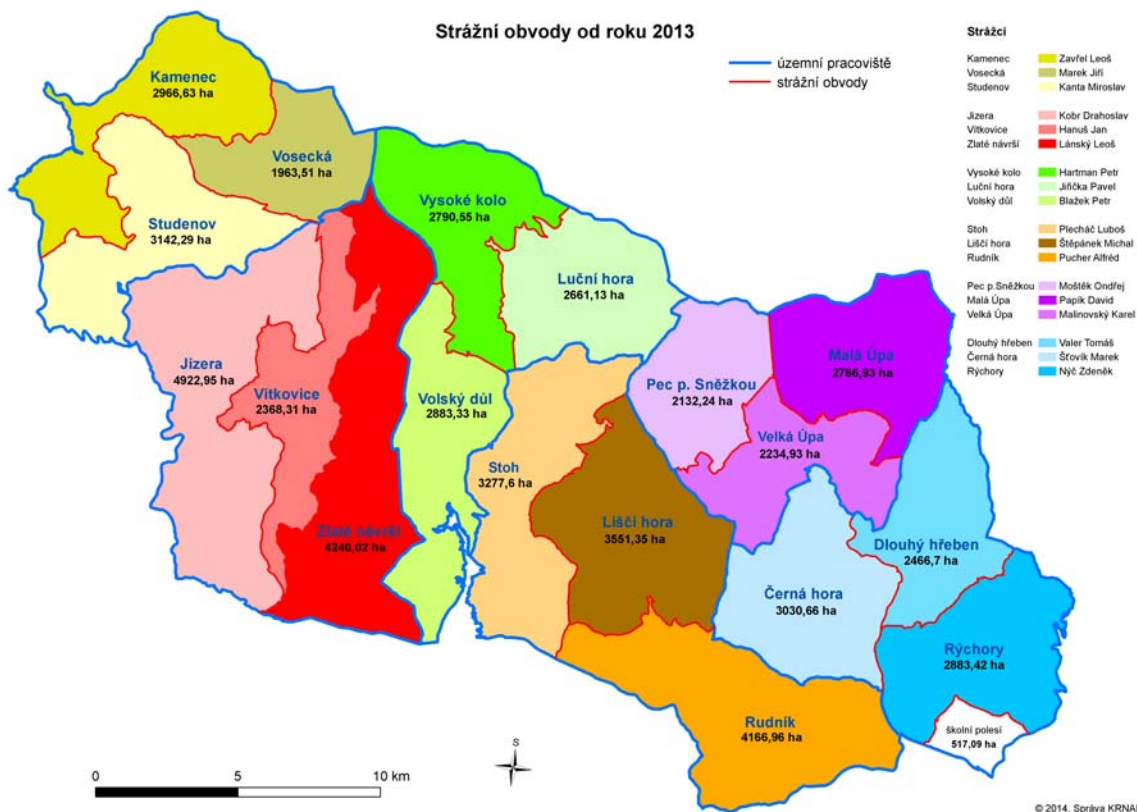
Jaromír Gebas

Strážní služba je servisním pracovištěm mezi Správou KRNP, místními obyvateli a návštěvnickou veřejností. V rámci práce s návštěvníky buduje a udržuje rozsáhlou síť terénního vybavení, naučných a vycházkových stezek, připravuje a zajišťuje přednášky i doprovody. Krkonoše jsou vystaveny velkému tlaku návštěvníků. Strážci strážní služby zajišťují různými způsoby kontrolu dodržování právních norem na území národního parku.

Od roku 2013 po reorganizaci Správy KRNP je součástí jednotlivých územních pracovišť /ÚP/.

Území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma je rozděleno na 6 ÚP (Pec pod Sněžkou, Horní Maršov, Černý Důl, Špindlerův Mlýn, Rezek a Harrachov), na lesnické úseky a strážní obvody.

Za každý lesnický úsek a strážní obvod je odpovědný profesionální lesník a strážce.

Součinnost s organizacemi (počet akcí)	Suma rok
obecní a městské úřady	242
Policie ČR	135
Horská služba Krkonoše	109
komerční subjekty	1504
média	6
nevládní neziskové organizace	11
Karkonoski Park Narodowy	25
ostatní	52
Suma Součinnost s org.	2084

Inspekční a monitorovací činnost negativních jevů

S komunálními úřady strážní služba zpravidla likviduje nepovolené skládky a konzultuje žádosti o kácení dřevin rostoucích mimo les. S Policií ČR, případně městskou policií jsou řešeny negativní jevy v terénu. S Horskou službou Krkonoše diskutuje například údržbu a úpravu letních a zimních cest tak, aby nebyla snížena bezpečnost návštěvníků KRNAP. Do kategorie komerčních subjektů patří zejména provozovatelé ubytovacích zařízení, skiareály atd., tedy servisní instituce pro návštěvníky. Strážní služba na straně jedné kontroluje, zda jejich provoz je v rámci ochrany přírody a je v souladu s právní úpravou, na straně druhé strážci v ubytovacích a rekreačních zařízeních zajišťují přednášky. S kolegy z polského KPN provádějí dohled v příhraničních lokalitách, zejména při nelegálním sběru borůvek a sportovních aktivitách.

Slouží ke zjišťování, evidenci a řešení negativních jevů¹, případně předání podkladů k jejich řešení orgánům činným v ochraně přírody (OP) či informování ostatních odborů Správy KRNAP. Je nutná spolupráce s ostatními subjekty v OP.

Řešení negativních jevů:

Řešitel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2012	2013
ČŽIP	4	8	5	4	1	1	0	0	0	0
OÚ a MěÚ	33	25	24	27	30	30	15	15	8	2
OSS SKRNAP	47	32	44	41	145	145	32	35	42	23
Str.slуж. s PČR	112	113	112	160	160	141	214	114	128	60
Celkem	196	178	183	231	231	232	232	164	178	85

Pozn.: ČŽIP – Česká inspekce životního prostředí
 OÚ a MěÚ – obecní a městské úřady
 OSS SKRNAP – Odbor státní správy Správy Krkonošského národního parku
 Str.slужba a PČR – pracoviště strážní služby v součinnosti s Policií České republiky

Nejvýznamnější negativní jevy:

- Nepovolený pohyb skútrů v I. zóně KRNAP
- Vstup mimo turistické značené cesty v I. zóně KRNAP
- Snowkiting, skialpinismus, freeride v I. zóně KRNAP
- Nedodržování zákazu vjezdu B 11
- Sběr lesních plodů

Počet přestupků a uložených blokových pokut za roky 2008 až 2013:

	2008		2009		2011		2012		2013	
	počet	Kč	počet	Kč	počet	Kč	počet	Kč	počet	Kč
Vstup mimo turistické značené cesty (I. a II. zóna)	204	2500	1253	6 600	251	6 400	438	3 700	404	5 800
Nedovolená jízda motorových vozidel	37	3 400	468	20700	179	17500	54	3 500	98	12 500
Nedovolená jízda cyklistů	100	0	226	70 0	75	10 00	37	-	114	-

Ostatní přestupky proti NŘ KRNP	83	2 4 0 0	348	6 80 0	212	8 700	315	4 80 0	135	4 700
Celkem	423	6 0 5 0	2 297	34 90 0	717	33 600	844	12 00 0	751	23 000

¹ Negativní jevy jsou porušení legislativy, řešené blokovou pokutou, domluvou atd., případně je nutné jejich řešení ve spolupráci s jinou institucí.

Sbor dobrovolné stráže

Dle zákona č. 114 z roku 1992, o ochraně přírody a krajiny (§ 81), je stráž přírody rozdělena na strážce a zpravodaje. Jejich hlavním posláním je kontrola dodržování právních norem k ochraně přírody a krajiny. Dobrovolní strážci ve službě mají stejná práva i povinnosti jako strážci profesionální a stejně tak mají ve službě i statut veřejného činitele. Pracují zejména o víkendu v letní sezoně v I. a II. zóně KRNP.

- V roce 2013 pracovalo **38** dobrovolných strážců přírody, z toho bylo **32** strážců a **1** zpravodaj a **5** čestných členů.
- Odpracovali celkem **1 446** hod., z toho **996** hod. ve strážní službě, zbytek připadl na osvětovou činnost a manuální práci v terénu.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2011	2012	2013
Profesionální pracovníci (strážci)	997	709	812	1010	930	724	1381	1127	744	1049
Dobrovolná stráž přírody (strážci + zpravodajové)	579	353	279	165	169	305	207	192	1568	996
celkem odpracovaných směn	1576	1034	1091	1 175	1 099	1 029	1 588	1 319	2312	2045

Slouží k přesunu návštěvníků z nejcennějších částí Krkonoš do méně ohrožených partií, k udržení návštěvníků na cestách a ke zvýšení jejich informovanosti. Je rovněž prezentací Správy KRNP.

č.	Typ zařízení	Specifikace	ks
1.	Dopravní značky /B 1/	Zákaz vjezdu všech vozidel	11
2.	/B 8/	Zákaz vjezdu cyklistů	19
3.	/B 11/	Zákaz vjezdu motorových voz.	153
4.	/D 44/	Informativní dopr. značka	13
5.	/P 6, B 13/	Stop, Omezení hmotnosti	3
6.	Hraniční tabule smalt + nosič	dle vyhl. 395/92	154
7.	Ptačí oblast smalt	nosič, stříška	127
8.	Zóny NP smalt + nosič	I. + II. zóna dle vyhl. č. 395/92 Sb.	59
9.	Traumatologické body + nosič	nosič	127
10.	Přírodní památka	nosič	16
11.	Velký panel + nosič	infotabule	49
12.	Mapa TOT	mapa velká + nosič	85
13.	Malý panel + nosič	infotabule	166
14.	Umělecké dílo /sochy/	ručně řezané dřevěné	3
15.	Památný strom smalt + nosič	nosič, stříška	26
16.	Ptačí oblast smalt	tabule smalt	30

17.	Vyhlídková místa	panorama vč. nosiče	30
18.	Informační tabule	místonázvy + nosiče	198
19.	Samostatný NŘ	text v laminu, rámeček	40
20.	Piktogramy + nosiče	různé	212
21.	Rozcestníky		355
22.	Odpadkové koše		18
23.	Studánka		18
24.	Houpačka	se šplhadlem	3
25.	Houpačka	bez šplhadla	3
26.	Houpačka	vahadlo pro dva na trámu	2
27.	Kladina		2
28.	Prolézačka	pyramida	8
29.	Dětská trasa	spec. zaměření	1
30.	Sedací komplet		137
31.	Stůl	pevná instalace	26
32.	Stůl	přenosný	49
33.	Sedací komplet	invalida	21
34.	Lavice	jednotlivá	272
35.	Sedátko	veverka	10
36.	Sedátko	zajíc	7
37.	Vývěska	prosklená nástěnka	4
38.	Přístřešek	typu "A" s podsadou i bez ní	19
39.	Cyklopiktogramy + nosiče		503
40.	pískoviště		1
41.	prolézačka medvěd		3
42.	WC		8
43.	Lavice invalidi		3
44.	Kolostav dřevěný		10
45.	Hřbitov odpadků		7
46.	Kolotoč netopýr		2
47.	Vítací úvodní panel KRNP		12
48.	Zážitkové trasy	nosič + tabule	18
49.	Vodní trasa	nosič + tabule	2
50.	Skříňka na dotazy		7
51.	Stojan na propagační materiál		3
52.	Závora kovová	nosič + tabulka	104
53.	Závora dřevěná		4
54.	Sčítací zařízení	nosiče	28
	Suma		3 191

Zimní údržba cest

Umožňuje nepřímou ochranu mladých porostů, protože nabízí lyžařům kvalitní a bezpečné cesty a tím snižuje riziko vstupu a vjezdu mimo upravené cesty. Strážní služba /strážci a lesníci/ zajišťují průjezdnost upravovaných i neupravovaných lyžařských běžeckých cest a zimních tyčovaných cest. Jsou rovněž odklizeny stromy s narušenou stabilitou hrozcí pádem na cestu. Strážní služba spolupracuje s ostatními subjekty na značení lyžařských cest a zajišťuje odklizení sněhu z provozních objektů i manipulačních ploch.

Letní údržba a opravy cest

Strážní služba zajišťuje průchodnost, bezpečnost a funkci technických opatření na svěřených cestách a zamezuje na nich vzniku škod vlivem klimatických podmínek (přivalové deště, sešlap). Strážci a lesníci se starají o 463,40 km cest (Pec pod Sněžkou 205,16 km, Špindlerův Mlýn 141,25 km a Harrachov 116,99 km).

Management a monitoring přírody

Je servisem pro další odbory Správy KRNAP, zejména oddělení ochrany přírody, odbor státní správy a ostatní pracoviště odboru péče o les. Hlavním cílem této činnosti je zachování a ochrana biodiverzity chráněných druhů rostlin a živočichů, a to jak přímo, tak nepřímo, např. likvidací invazních druhů rostlin. Monitoringem pomáhá mapovat některé druhy či přírodní poměry.

Strážci v roce 2013 monitorovali:

- Výskyt lavin v Obřím dole a Labském dole
- Sklizeň luk vzhledem k poskytovaným dotacím z PPF
- Úpravu stavu lyžařských tratí
- Výskyt živočichů – vydra říční, čáp černý, sokol stěhovavý

Přímo prováděli nebo se podíleli na managementových akcích:

- Ochrana obojživelníků – Dolní Lysečiny, Albeřice, přehrada Labská, letiště Vrchlabí, Kovársko, obchvat Vrchlabí /lokalita Třidomí/
- Myslivecký monitoring a management

Přednášky a vedené exkurze

Účelem této práce je uvedení návštěvníků do problematiky ochrany přírody na území KRNAP. Vedle předávání informací o přírodě je to možnost dobré prezentace a upoutávka na Správu KRNAP. Hlavními zájemci o tyto akce jsou základní školy během letních školních výletů a lyžařských kurzů. Osvětovou činnost strážci zajišťují přednáškami v informačních střediscích, v terénu na boudách. V minulém roce využívali moderní prezentační techniku (dataprojektory, notebooky), vzhledem k jednoduchosti obsluhy a menším nárokům na techniku jsou stále ještě využívány sady diapositivů. Velmi důležité jsou vedené exkurze, zejména v návaznosti na další zařízení Správy KRNAP – např. naučné a vycházkové trasy.

	2009			2010			2012			2013		
	přednášky		doprovody	přednášky		doprovody	přednášky		doprovody	přednášky		doprovody
	IS	terén		IS	terén		IS	terén		IS	terén	
Počet akcí	67	134	332	13	174	160	9	84	29	0	63	23
Počet osob	4 946		6 992	6 604		6 594	4 597		913	2 258		563
Průměrná účast	24,2		21,1	35,2		41,2	49		31	35,8		24,5

Strážci na koních byli k vidění i letos

Radek Drahný

Strážní služba Správy Krkonošského národního parku se neustále snaží zlepšovat služby, které poskytuje návštěvníkům hor. Stejně tak i způsoby své práce. V loňském roce prvně strážci vyrazili do hor na koních. Zkušenosti s touto novinkou byly dobré, a proto i letos strážci vyrazili do terénu na koních.

Úvahy o výkonu strážní služby na koních vzešly z dřívějšího sepětí horalů s koňmi, které ve větším měřítku skončilo před necelým půlstoletím. Správa KRNP dosud využívá koňskou sílu k přibližování dříví z málo přístupných oblastí. Strážce na koni je tedy jen jednou z dalších možností, jak oslovit návštěvníky hor. Správa KRNP spolupracuje s Horskou farmou Hucul na Janově Hoře, která nám k tomuto účelu pronajala koně.

Výkon strážní služby na koních se odehrával na dvou lokalitách – v západních Krkonoších na trase Janova Hora – Rovinka – Horní Mísečky – Vrbatova bouda – pramen Labe a ve východních Krkonoších na trase Rennerovky – bufet Na Rozcestí – Výrovka. Do služby vždy vyrážela dvojice strážců, kteří absolvovali jezdecký výcvik.

V letošním roce strážci vyrazili na turistické trasy celkem 17×. Návštěvníci hor se s nimi mohli setkat až do poloviny září.

7. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Ekologická výchova

Michal Skalka

Programy Nás učí příroda

Pracoviště ekologické výchovy a vzdělávání Správy Krkonošského národního parku (EVV) pokračovalo v rozšiřování spektra programů pro veřejnost v cyklu Nás učí příroda. Jeho nabídka byla v roce 2013 tato:

- Jelen lesní, seznamte se... (4x)
- Jak kůrvec kůru kouše (2x)
- Mravenčení (1x)
- Skorec vodní, zpívající potápěč (1x)
- Proč je hořec hořký (2x)
- Po stopách krkonošských ledovců (1x)
- Zima a zejména v Krkonoších (3x)
- Žabí námluvy (1x)
- Rozkvetlé podhůří (1x)
- Jak nejít z bultu do louže (2x)
- Jak jsou dobré lišejníky (1x)
- Prolez les (1x)

Filozofie cyklu programů Nás učí příroda se osvědčila, a proto zůstala stejná – prezentace přírodniny přímo v terénu v kontextu s jedinečným prostředím, určeno široké veřejnosti s možností snadné aplikace pro školní skupiny, odměna památeční dřevěnou gravírovanou visačkou atd. Poté, co byly v programech Nás učí příroda zavedeny rezervační poplatky, jsme nezaregistrovali snížený zájem. V některých případech se ale přihlášení účastníci, kteří rezervační poplatek měli zaplacený, z programu z různých důvodů omluvili. Rezervační poplatky byly stanoveny zvláštním cenovým výměrem na 100 Kč za účastníka staršího 12 let a 50 Kč za dítě od 6 do 12 let. Mladší děti se mohou účastnit zdarma a jsou vybírány na všechny programy z cyklu Nás učí příroda vyjma Žabích námluv, při kterém účastníci vlastnoručně staví zábrany proti migraci obojživelníků přes silnice a podobné komunikace.

Pro širokou veřejnost byly připraveny další programy, které však nesplňují charakteristiky programů Nás učí příroda. Byly to tyto:

- Kroužkování u krmítka – jarní program (27. dubna a 4. května 2013) zaměřený na seznámení s ptáky navštěvujícími krmítka po zimním období, akce ve spolupráci s kolegy z krkonošského muzea Kámen a život. Ani při této akci nebyl držen žádný živočich (kromě dětí) neúměrně dlouhou dobu v zajetí.
- Napříč Vrchlabím – jarní soutěž pro děti i jejich rodiče zaměřená na poznávání města Vrchlabí. Ani při této akci se nikdo nenudil.
- Vítání ptačího zpěvu – dvě jarní terénní exkurze kolem rybníka u vrchlabského letiště zaměřené na pozorování přistěhovavších se ptáků. Akce s podporou externích lektorů. I při letošním vítání si někteří nabrali do bot.
- Exkurze do CHKO Třeboňsko – poznávací zájezd na dno třetihorní pánve s mnoha prastarými rybníky. Ani při této zahraniční (ve smyslu „za hranice KRNP“) akci nechyběly dva autobusy spokojených dospělců i dítek.
- Za poklady východních Krkonoš – velká exkurze pro krkonošské masy našich příznivců do Obřího dolu. Ani při této exkurzi nechyběly zvláštní gravírované památeční plakety.
- Zacloněné Krkonoše – fotografické víkendovky s předním trutnovským fotografem Ondřejem Prosickým a šéfredaktorem časopisu Travel Focus Topim Pigulou. Také při této akci vznikly skvělé fotografie.
- Fotografické vycházky do Krkonoš – dvanáct vycházek s různě zkušenými fotografy na méně známá fotogenická místa v Krkonoších.
- Tma přede mnou aneb Dotkněme se Krkonoš – akce, na které jsou vidoucí postaveni na úroveň nevidoucích. Také na letošní Tmě se vidoucí dozvěděli, jaké to je, když pracují jen čtyři smysly.
- Rýchoráček – týdenní tábor pro mrňata na Rýchorách. Ani na Rýchoráčku si dítko nestýskala po domácích pracích.
- Pravidelná školení průvodců – zaměřená na hlubší poznávání souvislostí relevantních k aktivitám Správy KRNP a teoretické i aplikované ochraně přírody. Ani při tomto školení nikdo nesesedl v zasedačce a chodilo se venku.
- Evropská noc pro netopýry – povídání, promítání a prohlížení netopýrů ve Vrchlabí pro veřejnost. Ani letos žádný upír nikoho nenasál.
- Kaštaňák a Den stromů – tradiční soutěž o nejkrásnější umělecké dílko vyrobené z přírodních materiálů. I při letošní soutěži se sešly výtvoři, které dehonestovaly manuální zručnost zbytku veřejnosti.
- Mějme dárky od Bosorky – předvánoční výroba vánočních dáreků s Bosorkou Klárou Stejskalovou z Janských Lázní. Ani při této rukodělné dílně nikoho bosorka do pekel nevzala a neuhranula.
- Zvířátkové Vánoce – vánoční podpora veřejnosti chovancům útulku pro hendikepovaná zvířata. I při tomto programu přinesli příznivci Krkonošského národního parku suchý chleba pro zvířátka odkázaná na pomoc bližních.

Programy pro školy

Pro různé typy škol lektori EV Správy KRNAP zajistili následující programy:

- Bodlinka do škol – oblíbený program, při kterém vybrané třídy krkonošských škol dostanou do třídy živého ježka, který je špatně vykrmený na přežití zimy; dítky jsou před projektem seznámena s ježčími potřebami, zvířátko pravidelně sledují, vedou deníček o jeho kondici a na jaře ježka vypustí do volné přírody; program úspěšný i mediálně, umístěno 12 ježků.
- Velké šelmy – náročný úkol – komentovaná prohlídka stejnojmenné výstavy v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí; proběhl 16x.
- Tma přede mnou aneb Dotkněme se Krkonoš – oblíbený program ve verzi pro školy, při kterém jsou dítky zbavena zraku (šátkem); probíhal 10 dní.
- Barvy a tvary Slunečné stráně – zvláštní program zaměřený na zdůraznění přírodních hodnot přírodní památky Slunečná stráň, při kterém nechybí ani ruční pokos trávy, což je pro většinu účastníků devastující, pro trávu nikoli; proběhl 2x.
- Myslivost v Krkonoších – školní alternativa k programu Jelen lesní, seznamte se... probíhající ve Vrchlabí; proběhl 12x.
- Krkonoše z letadla – program, při kterém účastníci získají potřebný nadhled nad Krkonošským národním parkem; proběhl 4x.
- Den Země – dubnový megaprogram v zámeckém parku ve Vrchlabí pro 16 školních skupin.
- Kos horský – turek v Krkonoších – nový ptačí program o typickém obyvateli horských smrčín; probíhal 5x.
- Jelen lesní, seznamte se... - školní verze programu Nás učí příroda; proběhl 5x.
- Po stopách krkonošských ledovců – školní verze programu Nás učí příroda; proběhl 5x.
- Mravenčení – školní verze programu Nás učí příroda; proběhl 9x.

Programy pro mateřské školky

Cyklus 12 různých programů pro nejmladší cílovou skupinu, lektorka přijíždí za dětmi do jejich školek.

Ostatní zajímavé aktivity

- EDEN – nominace do prvních pěti účastníků v soutěži lokalit, vyhlašované každoročně agenturou Czech Tourism, v roce 2013 byla soutěž zaměřena na bezbariérové přístupy.
- Veletrh Česká příroda – účast na veletrhu pořádaném MŽP v Praze.
- Vory na Vltavě – jarmark na nábřeží Vltavy v Praze na podporu FSC.
- Open Air Festival Trutnov – stánek pro účastníky s prezentací Správy KRNAP na hudebním festivalu v Trutnově.
- Noc netopýrů – celoevropská akce na interpretaci létajících myší.
- Skautská sobota – posezonní úklid odpadků podél horských cest a chodníků.
- 50. narozeniny – hravá prezentace pro širokou veřejnost probíhající před vrchlabským zámekem k příležitosti kulatých narozenin KRNAP.
- Ornitoprojekt pro ZŠ Lánov – lektorská spoluúčast na ptačím projektu ZŠ Lánov.

Publikační činnost

Krkonoše – Jizerské hory

V rámci ekologické výchovy a propagace vzniklo pro časopis Krkonoše – Jizerské hory dvanáct dvoustran určených dětem starším 12 let. Dvoustrany jsou vřity doprostřed časopisu a na vnitřní straně je líbivá fotografie rostliny z krkonošské flóry. Na kvizové straně je rostlina krátkým textem představena. Text není striktně popisný, spíše je zaměřen na zajímavosti daného druhu. Doplnuje ho kresba rostliny s popiskami v bublinách. Z textu je generováno pět otázek do kvizu. Fotografie na vnitřní straně mají formát A3 a dodává je Ondřej Prosický (www.naturephoto.cz).

Ekoton

Aktivní účast v redakční radě krajského bulletinu věnovaného EVVO. Do obou čísel v roce 2013 byla dodána řada článků a nabídek z činnosti Správy KRNP. Vyšly články o budovaném Krkonošském environmentálním centru vzdělávání. Bulletin je rozeslán na úřady a školy v Královéhradeckém kraji. Periodikum je rozděleno na rubriky Co se událo, Fakta, V krátkosti, Inspirace z kraje, Ze středisek EVVO, Postřehy odjinud.

Projektové aktivity

Comenius viridis

V roce 2013 byl sestaven trilaterální projekt s původním názvem Obsah Krtka, později přejmenovaný na Zelený Komenský a po navázání na spolupráci s KPN na Comenius viridis. Jeho zaměřením je vytvořit programovou nabídku do KCEV (fary DOTEK v Horním Maršově a KEEC ve Szklarské Porebě), programy vyzkoušet a nabízet školním skupinám. Z projektu mají být hrazeny výukové pomůcky a dokonce doprava žáků ze škol do středisek EV.

Cíl 3 / Cel 3
2007-2013

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Krkonošské zvířátkové stezky

Vybudování čtyř zážitkově-vzdělávacích stezek zaměřených na vydra, jelena, tetřívka a kosa horského. Každá stezka má 7 zastavení, na kterých dítě z cílové skupiny MŠ a prvního stupně ZŠ s rodiči pozná základní životní projevy uvedených zvířat a na vlastní tělo si je vyzkouší. Projekt podpořený MAS a Státním zemědělským intervenčním fondem. Rozpočet 490 000 Kč.

Provoz informačních center Správy KRNP v roce 2013

Alena Tondrová

V zimní sezoně 2012/2013 a v letní sezoně 2013 byla v provozu tato informační centra Správy KRNP: IC Harrachov, IC Špindlerův Mlýn, IC Vrchlabí, IC Pec pod Sněžkou.

Počet návštěvníků přehledně zobrazuje tabulka:

2013	HARRACHOV	ŠP. MLÝN	VRCHLABÍ	PEC P. SN.	SUMA
	návštěvnost	návštěvnost	návštěvnost	návštěvnost	návštěvnost
leden	1391	1242	996	966	4595
únor	2003	853	1411	1463	5730
březen	1555	811	1237	1050	4653
duben	255	675	497	207	1634

květen	690	1012	1589	539	3830
červen	1529	1425	1979	1460	6393
červenec	3631	1718	3932	3540	12821
srpen	4385	1827	5261	3864	15337
září	2139	1569	2373	1896	7977
říjen	1008	891	979	584	3462
listopad	387	773	559	311	2030
prosinec	494	1176	1218	595	3483
celkem	19.467	13.972	22.031	16.475	71.945

Z tabulky je patrné, že navzdory všeobecnému poklesu turistického ruchu v Krkonoších nebyla návštěvnost informačních center Správy KRNAP výrazně nižší.

Během letní sezony byly otevřeny pro veřejnost dva sezonní nejfrekventovanější informační sroubky na Zlatém návrší a v Labském dole.

Návštěvnost na Zlatém návrší během čtyř měsíců (červen, červenec, srpen, září) dosáhla 74.496 osob. Za stejné období byla návštěvnost v Labském dole 56.517 osob.

Z důvodu regulace provozu byly během letní sezony 2013 otevřeny sruby:

Strážné (průjezd, průchod 1212 osob), Dolní Dvůr (průjezd, průchod 1073 osob), Černý Důl (průjezd, průchod 927 osob), Černá hora (průjezd, průchod 1386 osob), Děvín (průjezd, průchod 6150 osob), Albeřice (průjezd, průchod 754 osob).

Celkem bylo během letní sezony 2013 evidováno 142.515 osob.

Statisticky stále převažují ve všech informačních centrech české rodiny s dětmi, které pěšky či na kolech poznávají nejvyšší české hory.

K této situaci přispěly i pořádané aktivity.

Například v rámci cyklu **Krkonošských ozvěn Ekofilmu** bylo v roce 2013 promítnuto sedm filmů, které jsou nyní k dispozici k dalšímu promítání.

Seznam filmů promítaných v zimní a letní sezoně 2013:

LEDEN 2013

Dřevěná kniha

film z cyklu pořadu České televize Nedej se

Dřevěná kniha vyvolává velkou nevoli u ekologických aktivistů i u malých podnikatelů a živnostníků z dřevozpracujících firem. Také Hnutí Duha argumentuje tím, že Lesy ČR, s. p., mají posudek od advokátní společnosti, který upozorňuje, že prodej dřeva „na stojato“ je pro státní firmu nevýhodný.

ÚNOR 2013

Grónsko – dlouhá cesta očima Aleny a Jaroslava Klempířových

(2010, 12 minut) Režie: Petra Neudeková

BŘEZEN 2013

Plavby ledovým královstvím

(2011, 10 minut) Režie: Jaroslav Klempíř

Pojedte s námi ledovým královstvím a obdivujte stejně jako my krásy, které vytvořila příroda. Obraz doprovází hudba Hectora Berlioze.

ČERVEN 2013
O LESE A VODĚ

(2012, 15 minut) Režie: Libor Špaček

Film je věnován zejména krkonošské přírodě. Je dalším z řady „dárků“ k padesátým narozeninám Správy KRNAP.

ČERVENEC 2013
V ZAKÁZANÉM KRÁLOVSTVÍ

(2011, 29 minut) Režie: Branislav Molnár

Vojenský prostor Záhorie se stává malým královstvím a jeho poklady jsou dobře ukryté v hlubokých borovicových lesích, v pískovcových dunách a močálech. Tento film je věnován krásám života v zakázaném království a lidem, kteří usilují o jeho záchranu.

SRPEN 2013
LÉTO S CHRÁSTALEM

(2012, 27 minut) Režie: Jan Loučím

Projekt telemetrického sledování ohroženého ptáka chřástala polního probíhal v prvním roce na území Šumavy, Českého a Slavkovského lesa. Celé léto 2012 ornitologové na těchto místech pečlivě sledovali, odchytávali a kroužkovali tyto zajímavé ptáky.

ZÁŘÍ 2013
PRAVDA O MAYSKÉM KALENDÁŘI

(2011, 11 minut) Režie: Silvia Šiveňová

Mayský kalendář a rok 2012 měly hodně společného. Strašily a fascinovaly zároveň. Proto se Silvia rozhodla vypravit do Mexika a podat hlášení. Více se dozvíte ve vtipném a krátkém snímku o cestě za pravdou...

Další úspěšnou aktivitou je akce Pomozte krkonošské zvěři, kdy jednotlivci, školy či různé skupiny soustředí v informačních centrech Správy KRNAP nasušené pečivo, kaštiny, žaludy, jeřabiny či jiné pochutiny pro volně žijící krkonošskou zvěř. Ta zejména v zimních měsících strádá nedostatkem potravy. Transport na jednotlivá krmná zařízení je řešen operativně dle možností pracovníků lesních správ. Za odměnu přispěvatelé získají např. komentovanou prohlídku záchrané stanice Správy KRNAP ve Vrchlabí, dále mají možnost si vybrat film či přednášku.

Oslavili jsme 50. výročí založení Krkonošského národního parku

Radek Drahný

Po dlouhém úsilí řady odborníků byl 17. května 1963 založen Krkonošský národní park. V roce 2013 jsme tedy slavili 50. výročí od jeho založení. Součástí oslav bylo množství akcí. Vydali jsme knihu 50 let Krkonošského národního parku rekapitulující uplynulé půlstoletí. Krkonošské muzeum ve Vrchlabí nabídlo souhrnnou výstavu k tomuto výročí. Hlavní akcí oslav pro veřejnost však byla veřejná oslava 50. narozenin s Koncertem pro Krkonoše, která se uskutečnila v pátek 17. května ve Vrchlabí.

Krkonoše jsou nejstarším národním parkem v České republice. Historie ochrany zdejší unikátní přírody sahá ale hlouběji do minulosti. Vždyť první přírodní rezervaci vyhlásil hrabě Harrach v Labském dole na Strmé stráni už v roce 1904. Za dobu své existence národní park čelil řadě tlaků, které byly hrozbou pro zdejší křehkou přírodu. Řada z nich skončila v propadlišti dějin. Některé se ale zastavit nepodařilo. Přes to všechno jsou dnes Krkonoše územím s výraznou přírodovědnou i kulturní hodnotou. Žijí či rostou zde unikátní druhy a současný výzkum ukazuje, že i po několika stoletích vědeckého bádání lze nalézat nové druhy.

Po celý rok jsme se setkávali s logem 50. výročí Krkonošského národního parku a s kampaní V Krkonoších jsem doma (<http://www.krnep.cz/v-krkonosich-jsem-doma/>). V květnu jsme vydali knihu, která mapuje 50 let existence parku, a CD se vzpomínkami pamětníků. Součástí oslav byla i odborná mezinárodní konference Horská chráněná území v měnícím se světě, která se uskutečnila koncem května. Připraven byl seriál soutěží pro posluchače Českého rozhlasu – Radiožurnálu a Česká televize připravila a odvysílala nový dokument o historii KRMAP Krakonošova zahrada.

Hlavním bodem oslav ale byl 17. květen s řadou různých akcí, vystoupení a soutěží pro děti i dospělé po celý den ve Vrchlabí. Vrcholem programu byl odpolední divadelní minifestival a podvečerní Koncert pro Krkonoše, na němž vystoupila skupina The Tap Tap, Dan Bárta a Illustratosphere a Lenka Dusilová s kapelou. Později večer na ně navázal klubový koncert skupiny Cémur Šámur.

Hlavním mediálním partnerem oslav byl Český rozhlas 1 – Radiožurnál. Mediálním partnerem byl Český rozhlas Hradec Králové. Dalšími partnery byly společnosti ČEZ, Komerční banka, Škoda Auto, Mondaléz International a Rodinný pivovar Hendrych Vrchlabí.

Kampaň „V Krkonoších jsem doma“

Radek Drahný

Letos jsme oslavili 50. výročí založení Krkonošského národního parku. K této příležitosti jsme připravili drobnou kampaň, kterou jsme lidem přiblížili některé vzácné druhy živočichů žijících v Krkonoších. Jejich stopy byly spojovací linkou celé kampaně a každý měsíc jsme představili jednoho více či méně známého živočicha.

Snažíme se neustále hledat nové a nové cesty, jak oslovit veřejnost, jak lidem ukázat vzácnost krkonošské přírody. Tato kampaň byla takovou možností. Nejsme v situaci, kdy bychom si mohli dovolit zaplatit nákladnou reklamní kampaň v tradičních médiích, proto jsme přišli s nápadem, jak s využitím našich prostor a našich internetových stránek po dobu jednoho roku přiblížit lidem 12 druhů živočichů žijících v Krkonoších. Základem kampaně byly stopy daného živočicha a sdělení „V Krkonoších jsem doma. Přijďte na návštěvu“, které mělo připomenout skutečnost, že lidé jsou v horách návštěvníky a měli by se podle toho chovat. V rámci kampaně byly využity internetové stránky www.krnep.cz, FB profil [facebook.com/spravakrnep](https://www.facebook.com/spravakrnep) a vnitřní i venkovní prostory na budově Správy KRMAP.

Speciální stránku ke kampani najdete zde: <http://www.krnep.cz/v-krkonosich-jsem-doma/>

Klášterní zahrada ve Vrchlabí slouží veřejnosti i ekovýchově

Radek Drahný

Zahrada, spojující někdejší augustiniánský klášter ve Vrchlabí (dnešní Krkonošské muzeum Správy KRNAP) a vrchlabský zámecký park, se po cca roční rekonstrukci otevřela oficiálně veřejnosti. Rekonstrukce zahrady byla součástí česko-polského projektu Rozvoj turistické infrastruktury KRNAP a KPN (Karkonoskiego Parku Narodowego). Zahrada byla zrekonstruována podle projektu zahradního architekta Jiřího Prouzy.

Zahradu jsme se snažili přiblížit v některých ohledech více původní podobě, kterou měla v době fungování kláštera – například ve vedení hlavní spojovací cesty či návratem rastrových záhonů v prostoru za klášterní budovou. Zároveň jsme ale chtěli využít prostor v blízkosti budov Správy KRNAP – hlavní budovy, muzea a budoucího střediska ekologické výchovy – tak, aby zahrada dobře sloužila i pro ekovýchovné akce a programy. Pochopitelně každodenně je a bude zahrada využívána především Vrchlabáky, ale i návštěvníky města a Krkonoš jako příjemné místo k rekreaci a relaxaci, k procházkám s dětmi a podobně.

Zahrada po rekonstrukci nabízí tři základní části. Prostor mezi Správou KRNAP a stanicí pro handicapované živočichy vyplňuje nový altán, proutěný tunel, který už začíná porůstat pnoucími rostlinami, a nášlapná stezka, na které si každý může snadno vyzkoušet rozdíl vnímání různých povrchů hmatem oproti běžnému zrakovému vjemu.

Druhým prostorem je část u rybníčka, kde vyrostla geologická expozice pod širým nebem. Tvoří ji velké kusy základních krkonošských hornin a molo se sedmi oboustrannými informačními panely o geologii Krkonoš. „Prosíme jen návštěvníky expozice, aby v současné době dbali zvýšené opatrnosti při pohybu na molu, než na něj bude doplněno zábradlí, které v původním projektu nebylo a nyní jej architekt projektuje,“ upozorňuje Michal Skalka.

Největším prostorem je areál za klášterní budovou. Ten tvoří devět rastrových záhonů, představujících různé typy krkonošské flóry – například šafránové louky, typickou květnatou louku Krkonoš, štěrkovou lavici či typicky klášterní bylinkový záhon. V současné době se pracuje na osevním plánu pro některé ze záhonů tak, aby byla tato část zahrady ještě pestřejší. „Hlavní část práce ale udělá příroda za nás – druhové složení záhonů se bude v čase jistě měnit a bude velmi zajímavé sledovat, jakým způsobem,“ říká Michal Skalka. Na druhé straně cesty oproti rastrovým záhonům je již dobře známá štěpnice starých a regionálních odrůd ovocných stromů, kde se lidé mohou seznámit i s odrůdami, které dnes už nikde jinde než ve Vrchlabí neuvidí.

Zahrada bude sloužit veřejnosti k rekreaci i relaxaci, Správa KRNAP tu bude realizovat některé své ekologické vzdělávací programy, jako například oblíbený program „Tma přede mnou aneb Dotkněte se Krkonoš“, ale i k akcím, které pořádá Krkonošské muzeum Správy KRNAP.

K zahradě vznikla i série netradičně pojatých letáčků, které kromě informací obsahují především zábavnou hru pro každého, kdo si ji bude chtít zahrát. Pro zahradu připravilo pracoviště ekologické výchovy Správy KRNAP také první krkonošský quest, tedy hru, která k nám přichází z anglosaského prostředí a trochu připomíná starou známou „Honbu za pokladem“.

Na polské straně Krkonoš ve stejném projektu vzniklo nedávno otevřené informační středisko KPN Domek laboranta v Karpaczi (viz <http://www.cikpn.kpnmab.pl/cz/domek-laboranta-2.html>).

Projekt „Rozvoj turistické infrastruktury KRNAP a KPN“ připravila Správa KRNAP společně s Dyrekcji Karkonoskiego Parku Narodowego. Projekt celkem za 1 763 000 € byl podpořen Operačním programem přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–13. Česká část projektu z této částky představovala cca 620 000 €.

Krkonoše znají svých Sedm divů

Radek Drahný

Anketu o Sedm divů Krkonoš, kterou loni v dubnu vyhlásila Správa KRNAP, vyhrál Obří důl s 272 hlasy. Těsně za ním skončil Mumlavský vodopád (271 hlasů) a meandry Labe (212 hlasů). Naopak favorizovaná Sněžka propadla. Skončila až na 10. místě. Celkem se sešlo 2 433 nominací.

Dosud se do povědomí lidí dostal pojem Sedm divů v souvislosti s monumentálními díly, která vytvořila lidská ruka. Krkonošský národní park oslavil tento rok 50 let od svého založení a spolu s milovníky hor jsme mu chtěli „pořídít“ dárek šitý na míru. Do loni vyhlášené ankety o Sedm divů Krkonoš mohl svou nominaci poslat kdokoli. Tipovat však bylo možné pouze přírodní fenomény Krkonoš, a to po obou stranách hranice.

Pořadí na dalších místech je následující: Pančavský vodopád (208), Kotel (190), Rýchorský prales (163), Modrý důl (122), Sněžné jámy (119), Černohorské rašeliniště (95), Sněžka (91), Tvarožník (91), Kociol Malego Stawu (91), Harrachovy kameny (83), Těsný důl (79), Úpský vodopád (78), Wielki Staw (61), Čertův důl (52), Černá hora (48), Žalý (46), Sklenářovická louka (32), Srebrny Uplaz (Stříbrný hřbet) (29).

Ceny ředitele Správy KRNAP za rok 2012 už mají své laureáty

Radek Drahný

Při již třetím slavnostním předávání Cen ředitele Správy KRNAP se jejími laureáty staly čtyři osobnosti, které přispěly k rozvoji Krkonoš a povědomí o našich horách. Jsou jimi první ředitel Správy KRNAP Miroslav Klapka, bývalý člen Horské služby Miroslav Chadim, novinář a bývalý redaktor časopisu Krkonoše Čestmír Klos a botanik Josef Šourek in memoriam.

Smyslem tohoto ocenění je vyzdvihnout lidi, kteří svým životem a prací znamenali přínos pro Krkonoše. I ve třetím ročníku Cen se nám sešly zajímavé nominace a bylo z čeho vybírat.

Laureáti či jejich zástupci převzali z rukou ředitele Správy KRNAP Jana Hřebačky cenu v podobě historicky prvního zobrazení Krakonoše z Hellwigovy mapy Slezska z roku 1561. Pro Cenu ředitele Správy KRNAP vyrobil Krakonoše jako drátěné sošky Ladislav Šlechta z Harrachova. „*Když jsme uvažovali o podobě ceny, rozhodli jsme se pro sochu nejstaršího vyobrazení Krakonoše, tak jak jej známe z Hellwigovy mapy Slezska z roku 1561. Oslovili jsme místního řemeslníka, dráteníka pana Šlechtu z Harrachova, který zručně zhotovil trojrozměrnou podobu tohoto Krakonoše technikou smyček,*“ vysvětlil Hřebačka. Laureáti tak dostali unikátní cenu, certifikovanou navíc logem regionálního výrobku Krkonoše – originální produkt®. K výrobě jedné sošky bylo zapotřebí přibližně 30 metrů železného taženého žíhaného drátu, který pro potřeby pletení musí být tvárný a měkký. Výroba jednoho Krakonoše zabrala více než 30 hodin.

Dárkem pro oceněné i účastníky slavnostního večera byla také hudební vystoupení a módní přehlídka Jilemského spolku paní a dívek, jehož vrcholem byla promenáda v plavkách.

Krátké videoportréty všech oceněných najdete na serveru YouTube.com, facebookovém profilu Správy KRNAP a na www.krnep.cz.

Krkonošské národní parky se budou prezentovat společným logem

Radek Drahný

Český Krkonošský národní park (KRNP) a polský Karkonoski Park Narodowy (KPN) se budou prezentovat jedním společným logem. Tento mezi evropskými národními parky unikátní krok podtrhuje jednotnost celého území Krkonoš i dlouholetou spolupráci správ obou národních parků.

Krkonoše jsou jedno pohoří. Historicky jsme sice rozdělení státní hranicí, ale z hlediska ochrany přírody jsme přirozeně jedním územím. S kolegy na polské straně úzce a prakticky každodenně spolupracujeme. Spolupráce mezi oběma národními parky se začala prohlubovat v 90. letech. Pravdou ale je, že tak živá spolupráce jako v několika posledních letech nikdy předtím nebyla. Nyní máme řadu společných projektů. Spolupracujeme ve vědeckém výzkumu, v ekologické výchově i v propagaci. Vytvoření společného loga KRNP a KPN je pro mne jakýmsi završením spolupráce právě v oblasti propagace.

Do soutěže o grafický návrh loga KRNP a KPN jsme přizvali pět českých a pět polských grafických studií. Jejich zadáním nebylo vytvořit úplně nové logo, ale naopak vyjít z tradice dosavadních log správ parků. Základní podmínkou byl kruhový tvar loga, mezikružší s textem Krkonošský národní park, resp. Karkonoski Park Narodowy pro polské území, a označení MaB pro bilaterální biosférickou rezervaci Krkonoše/Karkonosze. Další podmínkou bylo použití motivu Sněžky z pohledu od Úpského rašeliniště, které je společné jak pro KRNP, tak pro KPN, jako jednotícího prvku. Poslední podmínkou bylo zakomponování motivů vzácných krkonošských druhů rostlin – hořce tolitovitého jako erbovní rostliny KRNP a zvonku českého pro KPN.

Členy poroty byli i externí odborníci Jiří Mikeš (lektor Vysoké školy ekonomické, bývalý ředitel Asociace reklamních agentur) a ak. mal. Bohumír Gemrot (ředitel Vyšší odborné školy a Střední umělecké školy Václava Hollara). „Na výběru společného loga jsme se všichni shodli,“ komentoval zasedání hodnotící poroty ředitel Hřebačka. „Ideální je samozřejmě mít jen jeden motiv v logu, ale zde je použití zvonku i hořce zcela v pořádku, protože je symbolické. Pohoří se skládá ze dvou částí, z českého a polského parku, proto je logické i užití dvou kytek. To je ten projev spolupráce, projev přátelství,“ dodal Hřebačka.

Autory loga jsou David Škodný a Zdeněk Žitný z královéhradeckého grafického studia 2123design.

Výměna starých log za nová bude probíhat postupně, nikoliv ze dne na den. V první vlně začneme nové logo používat v elektronické komunikaci a v on-line médiích. Budou jím označeny nově vznikající tiskoviny. Změna loga například na informačních panelech v terénu proběhne až v okamžiku dožití daného kusu venkovního vybavení.

Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Další informace o aktuálním dění na území Krkonošského národního parku i v jeho okolí najdete na facebookovém profilu <http://www.facebook.com/spravakrnp>.

Účet za povodně v KRNAP – 133 milionů

Radek Drahný

Srážky o posledním červnovém víkendu způsobily na majetku v péči Správy Krkonošského národního parku značné škody, zejména na lesních cestách, turistických chodnících a vodních tocích. Evidovali jsme i sesuvy půdy. Celkem se jednalo o 171 míst, která byla poškozena nebo úplně zničena.

Největší škody vznikly v okolí Svobody nad Úpou, Horního Maršova a Janských Lázní. Srážkové úhrny v těchto místech byly enormní. Například Horní Maršov měl v neděli 2. června 2013 122,6 mm a Pomezí Boudy 72,1 mm. Navíc situace v údolí Černoohorského potoka byla zhoršena zemní lavinou v Těsném dole. V prvních dnech po přivalových deštích jsme se snažili zabránit dalším případným škodám. Pročišťovali jsme propustky a odstraňovali bariéry z koryt toků. Celkový účet za povodňové škody na našem majetku dosáhl 133 milionů korun. To samozřejmě není částka, kterou bychom dokázali uvolnit na opravy ze svého běžného rozpočtu. Ty nejnnutnější opravy v prvních dnech jsme hradili z našeho rezervního fondu. Byli jsme v dennodenním kontaktu s Ministerstvem životního prostředí a intenzivně jsme spolu řešili aktuální situaci.

8. KRKONOŠSKÉ MUZEUM

Krkonošské muzeum oslavilo 130 let

Radek Drahný

Sto třicáté výročí svého založení si připomnělo Krkonošské muzeum Správy KRNP ve Vrchlabí. Vzniklo v roce 1883 jako nejstarší instituce svého druhu v regionu. Muzeum je naše rodinné stříbro a potvrzuje to i neutuchající zájem veřejnosti. Pokud se nám podaří zrealizovat všechny naše plány, které s ním máme, tak po rekonstrukci bude ještě větším lákadlem a jednou z největších atraktivit regionu.

K oslavám jsme uspořádali i výstavu. Expozice byla doslova naplněna zajímavými exponáty. Návštěvníci uviděli například posledního krkonošského medvěda, cechovní poháry ale i Cypersovy nejstarší botanické a zoologické sběry. Z každého období tedy ty nejzajímavější věci.

Krkonošské muzeum ve Vrchlabí vzniklo přičiněním Rakouského krkonošského spolku, který usiloval o turistické zpřístupnění Krkonoš, ale též o jejich ochranu a hlubší odborné poznání. Za tímto účelem byla nejprve roku 1881 založena spolková knihovna. Její správce – průmyslník a přírodopysk Václav Cypers von Landrecy – byl pověřen následně též vedením muzea, které spolek zřídil v roce 1883. Cypers ovšem nezačínal od nuly, neboť mohl navázat na přírodovědný kabinet manželů Kablíkových, který ve Vrchlabí působil v první polovině 19. století. Základem sbírek nově zřízeného Krkonošského muzea, nejstaršího v regionu, byly vlastní Cypersovy botanické, zoologické a mineralogické sběry. Významným milníkem bylo v roce 1920 sloučení spolkového a městského muzea a pak zejména rok 1966, kdy muzeum převzala Správa Krkonošského národního parku, silný zřizovatel s velkými plány. Výrazně se zlepšilo zpracování sbírek a po dokončení rekonstrukce i jejich uložení. Expoziční a výstavní plochy se rozšířily o tři historické domy na vrchlabském náměstí Míru. V 80. letech začaly práce na v té době zcela výjimečné audiovizuální ekologické expozici Kámen a život podle návrhu prof. Jana Jeníka a muzejního botanika RNDr. Jana Štursy. Expozice byla otevřena v roce 1984. K tematickému vyvážení stálých expozic přispělo roku 1995 otevření expozice Člověk a hory v ambitu kláštera a stálých výstav v historických domcích – v roce 1991 z historie turistiky v Krkonoších a v 2004 z dějin města Vrchlabí. Navíc dnes pořádá Krkonošské muzeum ve Vrchlabí krátkodobé výstavy ve třech dalších samostatných výstavních prostorách.

Krkonošské muzeum v roce 2013

Blanka Zázvorková, Jan Luštinec a kol.

Výstavy

Krkonošské muzeum Vrchlabí (KRV)

Klášteř – ambit:

15. 12. 2012 – 14. 4. 2013: *Novodobá architektura Krkonoš*. Ohlédnutí za proměnami krkonošské architektury v uplynulém století, pohled na výstavbu současnou a vize studentů Fakulty architektury ČVUT v Praze pod vedením architektů V. Aulického a V. Kándla.

(Kurátoři J. Louda a O. Hájková)

24. 4. 2013 – 30. 6. 2013 *Muzeum slaví! 1883–2013*. Krkonošské muzeum bylo založeno, aby „probádalo přírodu, dějiny i člověka Krkonoš“ a shromažďovalo sbírky toto dokládající. Jak se mu dařilo a dařilo toto poslání naplňovat? A jaká je jeho role v 21. století? Odpovědi přinesla retrospektivní výstava, která představila to nejlepší ze sbírek muzea.

(Kurátoři – všichni pracovníci muzea)

23. 10. 2013 – 12. 1. 2014 *Soužití s velkými šelmami – náročný úkol i příležitost*. Výstava o životě vlků, rysů, medvědů a také severských rosomáků a jejich více nebo méně problémovém soužití s lidmi v různých částech Evropy.
(Kurátor J. Šimurda)

Klášteř – malá výstavní místnost:

15. 1. 2013 – 17. 3. 2013 *Krása lyžařských pohlednic*. Nostalgie počátků lyžování a zimních radovánek v Krkonoších na pohlednicích Krkonošského muzea i soukromých sběratelů.

(Kurátor B. Zázvorková)

26. 3. 2013 – 5. 5. 2013 *Tajemství Velké noci*. Palmy a Velikonoce? Je to tak! Výstava seznámila s tím, jak svátky jara a vzkříšení Páně slaví naši polští sousedé. V rámci doprovodných akcí proběhly přednášky a workshopy, z druhé strany Krkonoš přijeli předvést své umění řemeslníci, kteří se věnují zdobení kraslic a výrobě velikonočních palem.

(Kurátor L. Dušek)

15. 5. 2013 – 30. 6. 2013 *Motýlí křídla stromů*. Každoroční výstava prací žáků výtvarného oddělení Základní umělecké školy Karla Halíře ve Vrchlabí.

(Kurátor J. Skálová)

18. 7. 2013 – 15. 10. 2013 *Obrazy a práce na papíře. František Tůma*. Výběr z tvorby vrchlabského autora.

(Kurátor J. Skálová)

23. 10. 2013 – 12. 1. 2014 *Soužití s velkými šelmami – náročný úkol i příležitost*. Výstava o životě vlků, rysů, medvědů a také severských rosomáků a jejich více nebo méně problémovém soužití s lidmi v různých částech Evropy.

(Kurátor J. Šimurda)

Klášteř – vestibul:

červen: *Krkonoše očima dětí*. Práce z 35. ročníku výtvarné soutěže. (Připravilo pracoviště environmentální výchovy a vzdělávání Správy KRNAP.)

Č. p. 222, nám. Míru – výstavní síň:

4. 12. 2012 – 24. 2. 2013: *Tiskařská dílna na kostelním náměstí*. Pohled do vrchlabské tiskařské dílny Wenzela Langhammera, produkující koncem 18. a v 1. pol. 19. století tzv. svaté obrázky. Výstava ze sbírky muzea, oživená výtvarnou dílnou pro děti.

(Kurátor H. Švecová)

5. 3. 2013 – 8. 5. 2013 *Spoušť ve Vrchlabí - už 15 let!* Autorské fotografie členů vrchlabského fotoklubu Spoušť u příležitosti 15. výročí založení klubu.

(Kurátor B. Zázvorková)

17. 5. 2013 – 1. 9. 2013 *Krkonošský národní park - 50 let*. Ohlédnutí za 50 lety existence nejstaršího národního parku v ČR. Výstava představila nejdůležitější milníky, významné osobnosti s parkem spojené i každodenní činnost jeho zaměstnanců.

(Kurátoři J. Štursa a J. Louda)

7. 9. 2013 – 15. 10. 2013 *Pavel Taclík – fotografie*. Jilemnický fotograf citlivě zachycuje přírodu Krkonoš a Podkrkonoší v jejích různých náladách. Ve vrchlabském muzeu své snímky představil poprvé.

(Kurátor B. Zázvorková)

Č. p. 224, nám. Míru – výstavní síň:

15. 6. 2013 – 8. 9. 2013 *Usmívání*. Výstava kreseb, maleb a řezeb výtvarníka Pavla Matušky, jehož humorné kresby zpestřují mj. časopis Krkonoše – Jizerské hory.

(Kurátor B. Zázvorková)

24. 9. 2013 – 7. 11. 2013 *Hohenelbe/Vrchlabí – proměny města*. V roce 2013 oslavilo město Vrchlabí 480. výročí svého založení. Jak se změnila jeho tvář v uplynulém století představila výstava na srovnávacích fotografiích J. Stejskala.

(Kurátor B. Zázvorková)

3. 12. 2013 – 12. 1. 2013 *Současní betlémáři Podkrkonoší*. Vánoční výstava představila současnou tvorbu betlémářů z Krkonoš, Podkrkonoší a Královéhradecka. K vidění byl i unikátní soubor z kukuřičného šustí „Rok na vsi“, který již několik let vyrábí paní Jana Jarkovská.

(Kurátor L. Dušek)

V rámci projektu Zahrady živé kultury (viz Projekty) realizovalo KMV velikonoční výstavu České Velikonoce v partnerském Muzeu Ceramiki v polském Boleslavci. Výstava prezentovala obecně české, ale též regionální, tedy krkonošské pojetí Velikonoc. Návštěvníci se seznámili s tradiční koledou, kraslicemi, velikonočním pečivem.

(Kurátor L. Dušek)

KMV zapůjčilo v roce 2013 ze svých sbírek celkem 317 sbírkových předmětů do muzeí v Trutnově, Turnově, Lomnici n. P., Kladně, Dvoře Králové a Tachově. Dále soukromým osobám a v rámci Správy do KM Jilemnice, PZV Paseky n. J. a pracovišti environmentální výchovy a vzdělávání.

Pro své výstavy si zapůjčilo 339 předmětů, zejména na výstavu lyžařských kuriozit (NM Praha, KM Jilemnice, HM Nové Město n. M., MM Žacléř, Jan Hainiš, Aleš Suk, Antonín Tichý) a výstavu betlémů (Muzeum Lomnice n. P., KM Jilemnice, Hana Divišová).

Krkonošské muzeum Jilemnice (KMJ)

Zámek:

- 6. 12. 2012 – 3. 2. 2013: *Krkonošské Vánoce*. Výstava betlémů, vánočních ozdob, pohlednic, hraček, vánočního pečiva a jídel, cukrářských výrobků Střední školy gastronomie a služeb v Nové Pace.
- 5. 2. 2013 – 31. 3. 2013 *Poklady z depozitářů muzea*
- 5. 4. 2013 – 12. 5. 2013 *František Kaván – Na vzduchu domova*
- 4. 10. 2013 – 1. 12. 2013 *Vladimír Suchánek – Grafika a známková tvorba*
- 6. 12. 2013 – 2014 *Hodiny ze Schwarzwaldu*

Výstavní síň v č. p. 1:

- 6. 12. 2012 – 3. 2. 2013: *Krkonošské Vánoce*. Výstava betlémů, vánočních ozdob, pohlednic, hraček, vánočního pečiva a jídel, cukrářských výrobků Střední školy gastronomie a služeb v Nové Pace.
- 7. 2. 2013 – 2. 6. 2013 *Cestami turistiky*. Výstava ke 125. výročí české organizované turistiky.
- 12. 3. 2013 – 15. 5. 2013 *100. výročí tragédie Hanče a Vrbaty*
- 7. 6. 2013 – 17. 11. 2013 *Kde je pivo, tam je živo*
- 29. 11. 2013 – 2014 *Kralické betlémy*
- 17. 12. 2013 – 2014 *100. výročí Metelkova betlému*

Erbovní sál:

- 6. 12. 2012 – 3. 2. 2013: *Krkonošské Vánoce*. Výstava betlémů, vánočních ozdob, pohlednic, hraček, vánočního pečiva a jídel, cukrářských výrobků Střední školy gastronomie a služeb v Nové Pace
- 7. 2. 2013 – 2. 6. 2013 *Cestami turistiky*. Výstava ke 125. výročí české organizované turistiky.
- 15. 3. 2013 – 26. 5. 2013 *Objektivem Zdenko Feyfara*. Výstava fotografií ke 100. výročí narození vynikajícího jilemnického fotografa.
- 31. 5. 2013 – 6. 10. 2013 *Jiří Šlitr - Kresby z divadla Semafor*
Rudolf Mejsnar - Kresby a obrazy z Provence
- 11. 10. 2013 – 20. 11. 2013 *Jilemnice na starých fotografiích*
- 21. 11. 2013 – 24. 11. 2013 *Krkonoše Jiřího Havla - Výběr z díla*
- 29. 11. 2013 – 2014 *Marie Fischerová-Kvěchová - Výběr z díla*

KMJ spolupracovalo na výstavách *Počátky lyžování v Království českém* (Severočeské muzeum v Liberci), *Norská zima v Liberci* (Velvyslanectví Norského království v Praze a Krajská vědecká knihovna v Liberci), *Čokoláda* (Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy).

Pracovníci KMJ spolupracovali s desítkami kulturních institucí, zapůjčili 566 sbírkových předmětů do muzeí a galerií (Železný Brod, Náchod, Jičín, Trutnov, Hrádek u Nechanic), vypůjčili si 492 předmětů.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou (PZV)

- 4. 5. 2012 – 30. 4. 2013 *Sedlačina pěkná dřina*. Výstava alespoň v představách nechalaokusit sedlákovu každodenní dřinu.
- 7. 12. 2013 – 31. 5. 2014 *Objektivem Miroslava Sadílka*. Výstava představuje amatérské fotografie, které vznikaly při toulkách přírodou.

PZV zapůjčil ze své sbírky jiným institucím 5 exponátů, 27 si jich vypůjčil.

Další akce pro veřejnost

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Vedle doprovodných akcí přímo vázaných na jednotlivé výstavy uspořádalo KMV další tradiční i netradiční akce pro veřejnost. Šestice zimních úterků patřila cyklu oblíbených posezení se zajímavými hosty *Muzejní úterky „Pod kočkou“* v č. p. 222. V úterý 8. 1. bylo na přednášce *Petrovka, zmizelá perla Krkonoš*, vedené Ing. Jiřím Slavíkem z Národního památkového ústavu v Josefově, skutečně nabitó. Není divu, nedávno nešťastně zaniklá "perla na hřebenech Krkonoš", Petrova bouda, je stále v ohnisku zájmu historických a stavebních badatelů, ale i široké veřejnosti. V úterý 22. 1. večer jsme se prostřednictvím Radoslava Groha z Vrchlabí přenesli z Krkonoš o několik tisíc kilometrů dále, a to na *Nanga Parbat*. Podělil se s přítomnými o své zážitky z výpravy na vrchol hory. *Tušsko, kraj nejvřelejších lidí* se jmenoval podvečer 5. 2. 2013. Nejen o přípravě plánu péče pro první chráněnou krajinnou oblast Gruzie mluvil Mgr. Jakub Kašpar, náměstek ředitele Správy KRMAP. V únoru jsme zavítali ještě do *Antarktidy*, a to prostřednictvím vojenského lékaře Aleše Rybky, který pobýval 380 dní na polární stanici Concordia. V úterý 5. března přijala pozvání na "Podkočku" doktorka Jarmila Bachmannová, pracovnice Ústavu pro jazyk český, která se od konce 60. let zabývá (pod)krkonošským nářečím. Závěrečný úterní podvečer 19. 3. 2013 se jmenoval *Moderní hotely Krkonoš*. Přednáška Ing. arch. Vladimíry Paterové, pracovnice Národního památkového ústavu v Josefově, o horské architektuře 60.–80. let 20. století a jejích konkrétních projevech v krkonošských rekreačních centrech a na hřebenech vyvolala bouřlivou diskusi.

130. výročí založení Krkonošského muzea ve Vrchlabí se stalo hlavním tématem muzejní noci, která se pod názvem *Muzeum slaví* konala 31. 5. 2013. Atraktivní program narozeninové muzejní noci přilákal několik stovek návštěvníků: krájel se narozeninový dort, proběhly komentované prohlídky výstav 130 let muzea, 50 let KRMAP i expozic, v klášterním kostele se konal koncert barokní varhanní hudby, návštěvníci se mohli setkat s postavami z historie muzea a měli šanci pořídit si unikátní památeční fotky. Část oslav 50. výročí založení KRMAP se odehrála na zahradě za čtyřmi historickými domky 17. 5. 2014 odpoledne. Pracovníci muzea připravili tento program: vystoupily soubory Špindleráček a Satori, divadlo pro děti, proběhl křest knihy M. Kubátové *O Krakonošovi, skřítcích a zahrádce blízko nebe*, pro děti Bosorka připravila výtvarnou dílničku, zdobily si perník, zúčastnili se i řezbářů z Polska.

I v roce 2013 proběhly dvě terénní exkurze *Toulky historií*, které vedli pracovníci muzea. 25. 5. zavedl L. Dušek zájemce o tragické příběhy hor na hřebeny Krkonoš v rámci exkurze *Nejen po stopách Hanče a Vrbaty*, J. Louda doprovodil zájemce o historii labským údolím z Herlíkovic na Tabulové Boudy pod Špindlerovým Mlýnem.

Léto patřilo 16. ročníku *Řemeslnického léta*, které organizuje Hana Švecová ve čtyřech historických domcích a kde prezentují svůj um řemeslníci tradičních i netradičních řemesel.

Masopustní, velikonoční, svatojánská, dožínková a vánoční akce proběhly v rámci projektu *Zahrady živé kultury* (viz Projekty). První prosincový víkend byl věnován druhému ročníku dobročinné akce *Knihobraní*, pořádané o. s. Tamar. Program muzejních akcí roku 2013 vyvrcholil tradičním *Štěpánským koncertem* v klášterním kostele sv. Augustina.

Krkonošské muzeum Jilemnice

V hlavní budově Krkonošského muzea v Jilemnici v zámku se uskutečnila řada doprovodných akcí: V měsíci červenci se v rámci akce *Krakonošovy letní podvečery* konaly rozšířené prohlídky a koncert *Pocita Janu Harrachovi*, v prosinci přednáška k výročí betléma Jáchyma Metelky a byly položeny věnce na jilemnickém hřbitově.

Další akce probíhaly ve vedlejší budově v čp. 1 v Erbovním sále:

16. 6. 2013 přednáška pro klub invalidů Krkonošské Vánoce, 18. 1. 2013 přednáška knihaře J. Fogla "Codex gigas", 7. 2. 2013 zde proběhlo slavnostní zahájení 13. českého zimního srazu turistů, o den později koncert Fr. Nedvěda s vyprávěním S. Hubačkové a dále přednáška o J. Bucharovi a hraběti Harrachovi, 22. 2. 2013 přednášela J. Sieberová (Česká křesťanská akademie) na téma *Hospicová péče*. Poslední mazání biatlonistů zde proběhlo 19. 4. 2013, akce *Móda v proudu století* se konala 11. 5. 2013, hostem ČKA byl 4. 9. 2013 doc. J. Šebek s přednáškou "Bratři ze Soluně na cestách moderní doby", 10. 9. 2013 se konalo otevření sklepů v čp. 1 spolu s přednáškou o pivovarnictví, 4. 10. 2013

zde byla otevřena příležitostná poštovní přepážka v rámci vernisáže výstavy V. Suchánka a autogramy zde rozdávala V. Čáslavská, další akce ČKA následovaly 24. 10. 2013, kdy Mgr. V. Svatoň předával "Zkušenosti salesiánského dobrovolníka z Mexika" a 7. 11. 2013 se představili J. Verner a V. Roubal při "Večeru s písněmi". Známy krkonošský fotograf J. Havel zde křtil svoji novou knihu fotografií 22. 11. 2013 a poslední akcí byl 7. 12. 2013 adventní koncert "Ave Regina Coelorum" spolu se křtem knihy J. Dubové.

Publikační, přednášková a výzkumná činnost, mediální prezentace muzea

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Publikační, přednáškové, výzkumné a vzdělávací aktivity odborných pracovníků:

Mgr. Libor Dušek (etnolog) pravidelně přispíval do časopisu Krkonoše – Jizerské hory (11 příspěvků), zejména rozhovory s pamětníky v rámci rubriky Návštěva. Pokračoval v etnologickém terénním výzkumu formou sběru primárních dat prostřednictvím řízených rozhovorů s pamětníky (proběhlo celkem 21 rozhovorů s 16 pamětníky, které jsou zaznamenávány na diktafon), jehož průběžným výstupem je publikace vybraných rozhovorů v čas. Krkonoše – Jizerské hory. Dále prováděl mapování současných betlémářů v Krkonoších a Podkrkonoší (zejména v souvislosti s přípravou vánoční výstavy Současní betlémáři v Podkrkonoší). V červnu 2013 organizoval a vedl 9 studentům KSV FF Univerzity Pardubice antropologický terénní výzkum v Krkonoších a Podkrkonoší. Z přednáškové činnosti jmenujme dvě přednášky o životě v Krkonoších a krkonošských poudačkách pro ZŠ z Roudnice nad Labem, které proběhly na Hřibčích Boudách, přednášky o soužití Čechů a Němců v Krkonoších a Podkrkonoší pro univerzitu třetího věku v trutnovském kině Mír a o životě v Krkonoších a krkonošských poudačkách pro ZŠ Hostinném. Ukončil studium základního kurzu Školy muzejní propedeutiky a zúčastnil se setkání sudetoněmeckých rodáků ze Špindlerova Mlýna, dále akce Trojúdolí – místa paměti v Albeřicích a projektu Vzdělávání lektorů muzeí a neziskových organizací v oblasti lidových řemesel v muzeu Dům pod jasanem ve Voletínách.

Mgr. Jiří Louda (historik) publikoval 9 příspěvků v čas. Krkonoše – Jizerské hory (7 článků seriálu Novodobá architektura Krkonoš, František Kaninský malíř z pestrého domu a 1 recenze literatury). Ve sborníku Krkonoše – Podkrkonoší č. 21 publikoval příspěvek 80 let milovníka Krkonoš Františka Jiráska, Bibliografie Františka Jiráska a v dalším sborníku Z Českého ráje a Podkrkonoší sv. 26 článek Valteřičtí evangelíci od tolerančního patentu po spojení v Českobratrské církvi evangelické, II. část. V časopise Sruby a roubenky 1/2013 vyšel jeho článek Roubené stavby v Krkonoších z pohledu ochrany krajiny, ve spoluautorství s O. Hájkovou publikoval Polní opevnění z bramborové války na Vrchlabsku dochovaná v terénu, na papíře a v lidové tradici, Svorník 11/2013. Na semináři lidové architektury ve Volyni přednesl dva příspěvky - Stavby F. a J. Hájkových v Pasekách nad Jizerou, školení stavitelů versus místní lidová stavební tradice v západních Krkonoších na přelomu 19. a 20. století, na konferenci k dějinám hasičských sborů a požární ochrany na Trutnovsku další příspěvek – 120 let SDH Klášterská Lhota, vedl exkurze pro budoucí průvodce a účastníky konference k 50. výročí KRMAP a dalších 11 přednášek (Lidová architektura Krkonoš, k výročí úmrtí Hanče a Vrbaty, historie osídlování Krkonoš, historie české školy ve Vrchlabí).

Spolupracoval s OÚ Horní Branná na připravované expozici Život pod horami, s Muzeem Podkrkonoší v Trutnově na připravované stálé expozici, s Univerzitou Pardubice – vícedenní terénní průzkum lidové architektury v údolí Labe mezi Šp. Mlýnem a Vrchlabím (prof. Ing. arch. Jiří Škabrada, CSc.). Je členem Vlastivědného kroužku pro Krkonoše a Podkrkonoší, členem redakční rady sborníků Krkonoše – Podkrkonoší a Z Českého ráje a Podkrkonoší. V oblasti památkové péče pracuje jako konzervátor SPP pro ORP Vrchlabí a jako člen Komise pro regeneraci MPZ Vrchlabí.

Jana Skálová, Radomíra Řezníčková (konzervátorky) poskytovaly konzultace kolegům v okolních muzeích a soukromým osobám ohledně postupů konzervování předmětů, účastnily se spolu s H. Švecovou a L. Duškem Vzdělávacího programu pro lektory muzeí a neziskových organizací v oblasti lidových řemesel v muzeu Dům pod jasanem ve Voletínách. Samy se v rámci sebevzdělávání obracely s konzultacemi na odborná pracoviště v muzeích Brně a Roztokách u Prahy. Zúčastnily se ještě s J. Loudou semináře Ochrana mincí a medailí v muzejních sbírkách v Technickém muzeu v Brně a setkání konzervátorů českých muzeí.

Bc. Jakub Šimurda (přírodovědec) publikoval 9 článků v časopise Krkonoše – Jizerské hory (Památné stromy Krkonoš a Podkrkonoší, Herkules mezi mravenci). Provádí soustavný faunistický průzkum

Krkonoš a Podkrkonoší spojený se sbírkotvornou činností. O této činnosti je veden terénní deník, faunistická databáze a databáze dokladových fotografií o výskytu obratlovců na území sběrné oblasti muzea. Pozorování jsou dále předávána do odborných zoologických databází a sborníků. Podílí se na mezinárodním sčítání vodních ptáků, akci BUTEO – sčítání kání a dalších dravců, na přeshraničním česko-polském projektu Fauna Krkonoš (mapování a sčítání volně žijících ptáků na území Krkonoš a jejich podhůří), na výzkumu genetické struktury populací sýce rousného v ČR (projekt Lesnické fakulty v Praze a Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.), inventarizačním průzkumu šelem na území Krkonoš, kroužkování ptáků na různých lokalitách KRNAP, na monitoringu zimujících netopýrů v podzemních prostorách a náhodných inventarizačních průzkumech lesních mravenců (zpravidla v rámci jiných aktivit v terénu). Je členem redakční rady ornitologického sborníku Prunella, dále členem České společnosti ornitologické, Ornitologické sekce při Správě KRNAP a Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea v Praze. V rámci akcí pro veřejnost organizoval Vítání ptačího zpěvu, Kroužkování u krmítka, kroužkování a přednášku o ptácích pro mladé strážce v rámci projektu Junior Ranger a kroužkování ptáků na letním táboře na Friesových Boudách pořádaném pracovištěm environmentálního vzdělávání Správy KRNAP.

Všichni odborní pracovníci muzea podnikli v říjnu týdenní studijní cestu do Polska a navštívili řadu muzeí (Kamienna Góra, Szklarska Poreba, Jelenia Góra, Jawor, Bolków) a v debatách s pracovníky muzeí získali užitečné nápady a poznatky pro svoji práci.

Další aktivity odborných pracovníků:

Odborní pracovníci muzea zodpověděli více jak 150 badatelům buď formou osobní konzultace, nebo prostřednictvím korespondence odborné dotazy. Mezi nejčastější žádosti patřilo vyhledávání historických fotografií soukromým i právníckým osobám.

Mediální prezentace muzea:

Tak jako v minulých letech byly informace o dění v muzeu (pozvánky na akce, tiskové zprávy) distribuovány médiím a na webové stránky muzea prostřednictvím odd. propagace Správy KRNAP. Využíván byl sledovaný facebook muzea (publikování krátkých zpráv, zodpovídání badatelských dotazů apod.). Pokračovala spolupráce s Českou televizí – s pořadem Toulavá kamera (pořad Žalý – O. Hájková, J. Louda), s pořadem Folkloristika na dokumentu o spiritismu v Krkonoších (L. Dušek), s Libuší Rudinskou na celovečerním dokumentu o Pavlu Wonkovi (L. Dušek) a Českým rozhlasem – reportáže související s krkonošskými svátky a výstavami pořádanými KM ve Vrchlabí (L. Dušek), natáčení pro pořad Česko – země neznámá: F. Kafka a Šp. Mlýn (J. Louda), pro ČR Hradec Králové pak krátké reportáže o Petrovce, rok 1938 v Krkonoších (J. Louda).

Krkonošské muzeum Jilemnice

Přednášková a další činnost PaedDr. J. Luštince:

10. 1. 2013 Liberec – zahájení výstavy Počátky lyžování v Království českém, 14. 1. 2013 Vrchlabí – zahájení výstavy Krása lyžařských pohlednic, 11. 4. 2013 gymnázium Vrchlabí - obhajoba SOČ, 22. 4. 2013 Jilemnice – Den Země, stanoviště ve Zvědavé uličce – J. Harrach a Krkonoše (H. Horáčková), 24. 5. 2013 – Noc kostelů, 13. 9. 2013 Hrádek u Nechanic – přednáška Dějiny turistiky, 17. 10. 2013 Roztoky u Prahy – zahájení výstavy Čokoláda, 14. – 16. 11. 2013 účast na konferenci o betlémech v Jindřichově Hradci, 1. 12. 2013 Jilemnice – požehnání a rozsvícení vánočního stromu na jilemnickém náměstí, 10. 12. 2013 Lomnice nad Popelkou – přednáška Krkonošské Vánoce, 22. 12. 2013 Vrchlabí - zahájení koncertu v augustiniánském klášteře, 27. 12. 2013 Jilemnice – uvedení vánočního koncertu.

Mediální prezentace muzea byla velmi rozsáhlá, byla to především spolupráce s Českým rozhlasem, Českou televizí a s řadou periodik. Z publikační činnosti lze připomenout vydání muzejního katalogu, nástěnného muzejního kalendáře, úvod k novému vydání krkonošských koled Josefa Horáka, úvod ke Krkonošské kuchyni J. Vašáka.

Sbírky

Krkonošské muzeum Vrchlabí

V roce 2013 se sbírka KMV rozrostla o 101 evidenčních čísel sbírkových předmětů, celkem tak k 31. 12. 2013 čítá 32.603 ev. č. sbírkových předmětů. Nákupem byl získán obraz F. K. Hrona Krkonoše,

soubor historických fotografií z Krkonoš kolem roku 1890, zajímavý včelí trojúl Gerstnung, malovaná skříň a skleník.

Od roku 2012 je zprovozněna webová aplikace Vademecum, která umožnila zpřístupnění sbírky KMV na internetu široké veřejnosti. Postupně jsou do aplikace přidávány nově nabyté sbírkové předměty. V souladu s muzejním zákonem bylo v roce 2013 zrevidováno 5309 ev. čísel sbírkových předmětů. 115 sbírkových předmětů bylo odborně ošetřeno v konzervátorské dílně KMV.

Krkonošské muzeum Jilemnice

V roce 2013 KMJ darem, koupí či převodem získalo 197 přírůstkových položek. Mezi přírůstky dominuje nádherná váza vyrobená na přelomu 19. a 20. století ve sklárnách v Novém Světě - Harrachově. Restaurován byl vynikající obraz Františka Kavána Na Orlici u Hradce Králové a 3 ks historických hodin. Periodické inventarizaci byl podroben fond historie (85 položek). Sběrka KMJ obsahuje k 31. 12. 2013 13.137 ev. č. sbírkových předmětů. 7.376 záznamů je zdigitalizováno.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Sběrka PZV se v roce 2013 rozrostla o 25 ev. č. sbírkových předmětů. K 31. 12. 2013 tak činí její celkový počet 1098 ev. č. sbírkových předmětů, z nichž 658 má svůj digitální záznam. Roční periodickou inventarizaci prošlo 120 ev. č. sbírkových předmětů. 19 sbírkových předmětů bylo ošetřeno ve spolupráci s konzervátorskou dílnou KMV.

Knihovna KMV

Knihovna KMV (ev. č. 4003 dle knihovního zákona) spravuje k 31. 12. 2013 38.330 knihovních jednotek (knih a časopisů). V roce 2013 byl sbírkový fond regionální literatury doplněn o 98 přírůstků (akvizice z nové literatury, z odpisových fondů jiných knihoven, z darů) a do nesbírkového odborného fondu přibylo 441 knih a časopisů (akvizice koupí, výměnou časopisů za sborník Opera Corcontica). Záznamy o nových akvizicích jsou průběžně digitalizovány v programu Clavius, aktualizovány a nově doplňovány jsou záznamy také do Souborného katalogu Národní knihovny ČR. Bylo realizováno 391 knižních výpůjček, vyřízeno 54 objednávek do jiných knihoven. V knihovně je registrováno 415 uživatelů. Mimoto zajišťovala knihovna distribuci sborníku Správy KRNAP Opera Corcontica a rozesílání povinných výtisků Správy KRNAP.

V rámci regionálního sbírkového fondu knihovny prošlo 550 sbírkových předmětů revizí.

V rámci projektu Česká knihovna jsme získali zdarma 4 knihy v částce 2251 Kč.

Projekty

Zahrady živé kultury – ochrana společného dědictví polsko-českého pohraničí

vedoucí partner: Muzeum Ceramiki w Boleslawcu

partner: Správa KRNAP - Krkonošské muzeum ve Vrchlabí

trvání projektu: leden 2012 – červen 2014

garant projektu: B. Zázvorková

Loni zahájený přeshraniční projekt s polským partnerem pokračoval dalšími akcemi. Nosným tématem projektu je tzv. tradiční rok, členěný v minulosti dle zemědělských prací a církevních svátků, které byly vyhledávanými společenskými událostmi: masopust, Velikonoce, slunovrat – svátek sv. Jana, dožínky a Vánoce. Podle harmonogramu projektu byly větší akcí v roce 2013 Velikonoce a Vánoce a v roce 2014 to bude masopust.

12. 2. 2013: *Masopustní tradice dříve a dnes* připravené etnografkou jičínského muzea Mgr. Macháčkovou se zaměřením na Podkrkonoší a spojené s ochutnávkou tradičních pokrmů

27. 3. 2013: Tradiční velikonoční akce *Velikonoce v muzeu*. Za účasti řemeslníků z Polska vyráběly děti z mateřských škol (130 dětí) tradiční ozdobu polských Velikonoc – palmy a další velikonoční aranže, malovaly vajíčka.

21. 6. 2013: *Svatojánská noc*. Večerní akce na zahradě za čtyřmi historickými domky připomněla návštěvníkům zvyk stlaní svatojánské postýlky a pálení ohně. Na podiu vystoupily kapely Prádelna a Flenders. Součástí byla výstava fotografií Svatojánská noc v Polsku a přednáška ředitelky Muzea Ceramiki Mgr. Anny Bober-Tubaj o polských tradicích svatojánské noci.

30. 8. 2013: *Dožínky*. Odpolední akce s ochutnávkou krkonošských pokrmů (kaše z dumliku, kočičí svatba atd.) a s výstavou historických fotografií z oslav dožínků v okolí Vrchlabí. K poslechu hrál harmonikář.

V rámci oslav *Vánoc* jsme připravili několik akcí. První bylo 30. 11. 2013 vázání adventních věnců a výroba svícňů pod vedením zkušených lektorek, ochutnávka vánočního cukroví a recepty na přípravu cukroví. Následovala 2. 12. 2013 vánoční výstava *Současní betlémáři Podkrkonoší a 13. – 14. 12. 2013 Malý vánoční jarmark* spojený se křtem knihy V. Malovického *Bez vody neuvaříš*, kterou pokřtil starosta města Vrchlabí ing. J. Sobotka. Autorkou ilustrací je vrchlabská výtvarnice ak. malířka R. Oppeltová.

V partnerském Muzeu Ceramiki v Boleslavci instalovalo v měsíci březnu KMV výstavu České Velikonoce ze sbírek KMV. Součástí výstavy byly výtvarné dílny pro děti za účasti českých řemeslníků. Dále jsme pro polského partnera připravili ukázkou zvyků spojených s oslavou sv. Jana (pletení věnců, stlaní svatojánské postýlky atd.) a zajistili účast dvou českých hudebních skupin.

Více informací o projektu na <http://www.krnep.cz/zahrady-zive-kultury>.

Via fabrilis - cesta řemeslných tradic II

Reg. č. projektu PL.3.22/2.2.00/12.03372

Vedoucí partner: Muzeum Ceramiki w Boleslawcu

Partner: Správa KRNAP - Krkonošské muzeum ve Vrchlabí

trvání projektu: leden 2013 – prosinec 2014

Projekt *Via fabrilis II* vychází ze získaných zkušeností z prvního projektu a dále rozvíjí původní myšlenku uchování technologií rukodělné výroby jakožto projevu tradiční lidové kultury. Rozvíjí i úspěšnou myšlenku motoristické cesty po zastaveních prezentujících tradiční řemeslnou výrobu a historii regionu.

Ke stávajícím 15 zastavením na obou stranách Krkonoš bylo přidáno dalších 11, konkrétně 8 v Polsku a 3 v Čechách. V průběhu dvou let budou turistům nově nabídnuty řemeslné dílny (celkem osmkrát) s cílem získat znalosti základů tradiční rukodělné výroby. Pro instituce na *Via fabrilis* budou pořádány jednodenní semináře na téma sběratelství a konzervování historických předmětů. Pro tyto účely bude dovybavena konzervátorská dílna Krkonošského muzea ve Vrchlabí. Během akce *Řemeslnické léto*, která každoročně probíhá ve čtyřech historických domcích na náměstí Míru ve Vrchlabí, budou jednotliví řemeslníci ukazovat svoje umění příchozím turistům. Dále proběhnou dvě poznávací cesty po jednotlivých zastaveních *Via fabrilis*, budou uspořádány dvě výstavy. Celkem bude uskutečněno 17 akcí zaměřených na turisty, místní obyvatele, laiky i odborníky zajímající se o řemeslné tradice. Mnohé akce proběhnou na zahradě za čtyřmi historickými domky na náměstí Míru ve Vrchlabí, proto je součástí projektu i její celková rekonstrukce, která v letošním roce proběhla (nové zpevněné plochy, oplocení, nová průchozí cesta zahradou, travnaté plochy, výsadba apod.)

Projekt je propagován společně na obou stranách Krkonoš společným logem a propagačním materiálem, který bude vytištěn – brožura o cestě *Via fabrilis*, leták s mapkou, turistický deník, propagační leták Krkonošského muzea, plakáty a letáky k řemeslným dílnám, seminářům a výstavám. Dále budou zakoupeny multimediální informační kiosky k propagaci historie a přírody Krkonoš, které budou umístěny v informačních centrech Správy KRNAP ve Vrchlabí, Harrachově, Špindlerově Mlýně a Peci pod Sněžkou.

Projekt začal na jaře rekonstrukcí zahrady za čtyřmi historickými domky, dále se vybíraly a pořizovaly nástroje a potřeby pro konání řemeslných dílen. Konzervátorky zařizovaly dovybavení konzervátorské dílny potřebnými přístroji, zařízeními a nábytkem (ultrazvuková čistička, chladicí a mrazicí box, přístroj na monitorování prostředí, mikroskopy...).

V roce 2013 proběhly plánované akce podle harmonogramu projektu - začali jsme výletem po nových českých zastaveních na cestě řemeslných tradic - Dům pod jasanem ve Voletinách, Ekocentrum DOTEK Maršov, Starý kravín ve Františkově, během *Řemeslnického léta* se děti zúčastnily dvou řemeslných dílen (plstění, pletení ošatek a tkaní na kolíkovém stavu), byly zorganizovány čtyři

řemeslné díly pro dospělé se zaměřením na podmalbu na skle, řezbářství, vitráž a textilní techniky a konal se sběratelský seminář - *Šperk a český granát*.

Více informací o projektu na http://www.krnep.cz/Via_fabrilis_II a www.viafabrilis.eu.

Návštěvnost

NÁVŠTĚVNOST KRKONOŠSKÝCH MUZEÍ V ROCE 2013						
počet návštěvníků	celkem	platící	neplatící	vstupné celé	vstupné snížené	vstupné rodinné
Krkonošské muzeum Vrchlabí - klášter	10.836	6.730	4.104	1.833	2.259	156
Krkonošské muzeum Vrchlabí - čtyři historické domky	10.183	6.386	3.764	-	-	383
Krkonošské muzeum Jilemnice	24.672	18.189	6.483	3.545	7.725	663
Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou	4.340	2.249	1.960	646	1.389	106
Expozice Šindelka Harrachov	8.537	7.295	1.242	2.131	1.179	404

Jilemnický betlém Jáchyma Metelky slavil natřikrát

Radek Drahný

Rok 2013 byl v Krkonošském národním parku skutečně rokem oslav. Kromě půlstoletí existence národního parku jsme oslavili také hned trojí významné výročí populárního mechanického betlému Jáchyma Metelky, který je k vidění v Krkonošském muzeu v Jilemnici. V roce 2013 uplynulo 160 let od narození jeho autora Jáchyma Metelky (1853–1940), 130 let od okamžiku, kdy na betlému začal pracovat, a 100 let od chvíle, kdy jej dokončil.

Betlém obsahuje 142 pohyblivých figurek, jež vytvářejí 350 pohybů. Přitom veškerý pohyb je převeden na jediný stroj poháněný pouze jedním závažím. Působivá kvalitní řezba a neobyčejně přirozeného pohybu umocňuje zcela ojedinělý zvukový program: Vše začíná odbíjením hodin, trubením ponocného a požárního hlídače. Poté se andělé chopí svých nástrojů a radostnou krkonošskou koledou betlém probudí. Půlnoční hemžení doprovodí dvě kapely známými českými koledami a nakonec andělé vánoční ukolébavkou všechno uspí.

Najdeme zde mnoho pozoruhodných figurek: vedle svaté rodiny doplněné dvojicí andělů také skupinu živě rokujících mudrců, modlící se pastevce uprostřed stád, řadu řemeslníků. Mezi nimi zaujímají dominantní místo dřevaři a především vochlíř, pročesávající (vochlující) lněná vlákna – vytváří sérii po sedmi různých úkonech a v celém betlému má nejbohatší pohyb. Vysoko nad městem pobíhá rozčilený král Herodes. K nejkrásnějším figurkám patří maminka s dítětem, jež jí na zádech radostně poskakuje, jása a zdvihá ruce, k nejúsměvnějším pak lenoch a kukačka sedící na palmě. Ta se při každém kuknutí předkloní a otevře i miniaturní zobáček.

„Neobyčejně krásný a působivý celek vznikl v letech 1883–1913 a zdá se téměř neuvěřitelné, že při značném provozním přetížení funguje dodnes bez generální rekonstrukce, pouze při pravidelné údržbě a drobných opravách,“ upozorňuje ředitel Krkonošského muzea v Jilemnici Jan Luštinec.

Metelkův betlém můžete na vlastní oči vidět v provozu každý otevírací den jilemnického muzea, tedy denně mimo pondělí, a to vždy v 9:00, 10:00, 11:15, 14:00 a 15:15. Skupinám nad 20 osob je možné pustit betlém na požádání kdykoli.

Krkonošské muzeum v Jilemnici je zařízením Správy KRNAP, které provozuje společně s městem Jilemnice.

9. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNAP

Luděk Khol a kol.

Úvod

Rok 2013 byl rokem, kdy začal v novém organizačním schématu fungovat Odbor péče o národní park. Z dosavadních devíti lesních správ (stř. 11–19) vzniklo k 1. 1. 2013 celkem šest územních pracovišť:

- 31 – ÚP Harrachov
- 32 – ÚP Rezek
- 33 – ÚP Špindlerův Mlýn
- 34 – ÚP Černý Důl
- 35 – ÚP Pec pod Sněžkou
- 36 – ÚP Horní Maršov

V roce 2013 pokračovalo i čerpání prostředků z fondů EU, z fondů pro přeshraniční spolupráci apod. V tomto roce byly dokončeny především velké akce, financované z těchto zdrojů – stavba nového objektu Krkonošského střediska ekologické výchovy (KCEV), rekonstrukce klášterní zahrady v rámci projektu Rozvoj turistické infrastruktury, první etapa oprav a rekonstrukcí lesních cest a turistických chodníků apod.

Především byl ale rok 2013 rokem 50. výročí vzniku Krkonošského národního parku. Tomuto významnému a v České republice ojedinělému výročí v rámci ochrany životního prostředí bylo podřízeno mnoho činností a aktivit Správy KRNAP. Oslavy a významné akce probíhaly prakticky po celý rok 2013 a významu odpovídá i objem finančních prostředků, které byly na tyto aktivity uvolněny.

Zlomovým okamžikem v tomto roce byla noc z 1. na 2. 6. 2013, kdy oblast Pece pod Sněžkou, Horního Maršova, Svobody nad Úpou a dalších sousedních obcí a lokalit postihly velké přivalové deště; vzednutím drobných toků a následně celého povodí Úpy od Horního Maršova dolů po toku došlo k obrovským škodám, s jejichž likvidací se Správa KRNAP potýkala ihned od tohoto okamžiku a jejich odstraňování bude probíhat ještě další roky. Vyčísleny byly škody za více jak 155 mil. Kč na samotných tocích, hrazeních vodních toků, mostech, přilehlých komunikacích, lesních cestách a turistických chodnících.

Rok 2013 byl zahájen s finančním plánem, který nepředpokládal zajištění profinancování všech aktivit, které byly v rámci organizace plánovány. Předpokladem bylo použití rezervního fondu a fondu reprodukce majetku. Organizace se rozhodla k centrálnímu schvalování větších oprav a údržeb, ostatní činnosti byly rozplánovány pro jednotlivé odbory, oddělení a pracoviště v rámci Správy KRNAP.

Přednostně byly v organizaci řešeny všechny projekty v rámci:
všech evropských projektů (operační programy, přeshraniční spolupráce s KPN)
Programu péče o krajinu
Programu obnovy přirozených funkcí krajiny
Programu péče o nezcizitelný majetek
Dalších mimorozpočtově získaných finančních prostředků (granty apod.)
Oslav 50. výročí založení Správy KRNAP

Pozitivním pro vývoj financování organizace byl i setrvávající trend v cenách za dřevo prakticky po celý rok 2013. Pracovníci oddělení odbytu předpokládali v této oblasti mírný pokles cen, plánováno bylo průměrné zpeněžení na úrovni 1.230,- Kč, na konci roku 2013 se ale průměrné zpeněžení pohybovalo kolem 1.460,- Kč za 1m³. Tím si organizace zajistila podstatný objem financí ke krytí svých potřeb.

I když jednou ze zásadních nákladových položek jsou osobní náklady, nemusela organizace v průběhu roku 2013 v personální oblasti řešit snižování objemu těchto osobních nákladů redukcí počtu pracovníků. Organizace měla k 1. 1. 2013 nastaven plán počtu pracovníků na 270 osob, během roku jsme ale požádali zřizovatele o snížení této hodnoty na předpokládaných 250 pracovníků. Plán ke konci roku byl tedy snížen na konečných 245 tabulkových míst, i tento ukazatel ale nebyl naplněn. Více v kapitole Mzdy a pracovníci.

Další údaje o organizaci:

Správa KRNPAP hospodaří dle Rozhodnutí MŽP ČR č. 10/95 vč. dodatků – Rozhodnutí č. 9/98 a 6/03 (Zřizovací listina) a zajišťuje tzv. hlavní a hospodářské činnosti, upravené v těchto Rozhodnutích.

Naprostá většina aktivit organizace je v hlavní činnosti, specifikované ve výše uvedené Zřizovací listině.

Věcná charakteristika výnosů a nákladů a zdůvodnění dosaženého hospodářského výsledku

Provozní činnost organizace byla mimo vlastních zdrojů v plánu kryta k počátku roku 2013 takto:

A) příspěvek od zřizovatele	celkem	100.800 tis. Kč
z toho prostředky na provoz		40.144 tis. Kč
mzdové prostředky celkem		71.856 tis. Kč
Program péče o krajinu D		2.550 tis. Kč
Program obnovy příroz. f. krajiny		3.420 tis. Kč
Program Správa nezciz. st. majetku		6.400 tis. Kč

Přehled navyšování plánu dotace od zřizovatele za rok 2013:

Základní plánovaný rozpočet dotace od zřiz. byl pro rok 2013	100.800.000,-- Kč
Příspěvek na činnost ke konci roku 2013 činí	122.316.412,77 Kč
B) prostředky mimorozpočtové (RF)	52.135.293,51 Kč
v tom příspěvek na povodně	21.000.000,-- Kč
C) Prostředky od ÚSC	0 Kč
D) VaV	40.000,-- Kč
E) Prostředky od SFŽP – vč. předpisu	515.964,85 Kč
F) Prostředky ze zahraničí – přeshr. spolupráce	5.065.864,01 Kč
G) Příspěvek na hospodaření v lesích	1.626.612,-- Kč
H) Zahraniční rozvojová pomoc (Gruzie)	388.000,-- Kč

Investiční činnost

Organizace nepřímo použila dotace ze Státního fondu životního prostředí na výkupy lesních pozemků. Tyto dotace ze SFŽP nebyly ale poskytnuty přímo organizaci, ale peníze na výkupy pozemků, financované ze SFŽP, šly ze SFŽP přímo prodávajícím, a tudíž se v účetnictví neobjevily.

Celkové výnosy za rok 2013 činí	375.111.755,56 Kč
z celkových výnosů 2013 byly vnitropodnikové výnosy (VPV)	6.420.886,61 Kč
Po odečtení VPV činí výnosy Správy KRNP	368.690.868,95 Kč

Na celkových výnosech se mimo příspěvku od zřizovatele podílejí:

a) tržby za vlastní výrobky (úč. 601)	134.450.503,72 Kč
z toho tržby za dřevo dle oddělení odbytu	131.045.835,-- Kč

Tržby za vlastní výrobky – porovnání rok 2012 154.409 tis. Kč

V porovnání s rokem 2012 se tedy jedná o pokles o plných 19.958 tis. Kč, meziroční pokles v % činí 12,92 %. Na tomto poklesu se podílí hlavně tržby za dřevo, více v kapitole k odbytu.

Oddělení odbytu v roce 2012 vykazalo tržby za dřevo 149.474 tis. Kč

Pokles tržeb za dřevo proti roku 2012 tedy představuje 18.428 tis. Kč, resp. 12,32 %.

b) tržby z prodeje služeb (úč. 602,603,609)	19.807.401,34 Kč,	2012	19.498 tis. Kč
z toho tržby ze vstupného (602110)	1.381.673,58 Kč		1.489 tis. Kč
tržby z nájemného (603101)	2.929.581,-- Kč		2.944 tis. Kč
tržby z pronájmů majetku, pozemků	12.432.527,93 Kč		11.185 tis. Kč
tržby z povolenek (609)	42.479,34 Kč		44 tis. Kč
tržby z ubytování (603100)	869.174,23 Kč		983 tis. Kč
tržby z časopisu Krkonoše (602125)	825.675,31 Kč		827 tis. Kč
tržby z kurzovního (602140)	905.919,65 Kč		1.394 tis. Kč

Nárůst u ostatních tržeb je 309 tis. Kč, tento nárůst představuje 1,59 %, za poslední tři roky je zde ale pokles o 13,43 %, resp. 3.075 tis. Kč. Pokles se tedy meziročně podařilo zastavit a předpokládáme zde pokračující trend vzrůstu, především díky práci OEV.

U vstupného poklesly tržby proti roku 2012 o 107 tis., tedy o 7,18 %. Pokračuje zde trend poklesu příjmu a je třeba se danou problematikou zabývat.

Pokles u nájemného představuje pouze 14 tis. Kč.

U pronájmu pozemků a ostatního majetku zde pokračuje maximální snaha organizace o dosažení stavu, že každý pozemek nebo státní majetek užívaný cizím subjektem bude za úhradu pronajat. Inventarizací a napravováním chyb z minulých let zde dosahujeme tedy příjem více jak 12 mil. Kč a meziroční nárůst představuje 1.248 tis. Kč, což je nárůst o 11,16 %.

Propad v povolenkách představuje nutnost porovnání s rokem 2008 – téměř 2,5 mil. Kč – tento propad je způsoben chybějící poplatkovou vyhláškou k Návštěvnímu řádu, kde vlivem této chybějící vyhlášky, kterou nemáme zpracováno od zřizovatele, nemohlo být od října 2010 zpoplatňováno vjetí a setrvání na území NP a kvůli tomu je zde uvedený propad 2,5 mil. Kč, o které organizace zbytečně přichází.

Nežádoucí je stav u příjmů z ubytování – propad 114 tis. Kč znamená další úbytek příjmů v dané oblasti a organizace se tímto stavem bude muset v dalším roce vážně zabývat.

Vyrovnaný objem tržeb v porovnání s rokem 2012 je u příjmů z časopisu Krkonoše – Jizerské hory.

U příjmů z kurzovního se nepodařilo zastavit propad v tržbách z příjmů z kurzů a navazujících aktivit – proti roku 2012 představuje snížení tržeb celkem o 488 tis. Kč, za dva poslední roky ale již snížení o 1.105 tis. Kč. Zde se organizace rozhodla zastavit provoz Rýchorské boudy a objekt pronajala nájemci k datu 1. 5. 2013.

c) tržby za zboží (úč. 604)	2.424.984,92 Kč
	2012 2.835 tis. Kč

Pokles tržeb za zboží činí meziročně 410 tis. Kč, tedy 14,46 %. Tento pokles odpovídá i poklesu tržeb za vstupné, viz výše. U propagačního materiálu činí pokles proti roku 2012 celkem 1,86 %.

d) další výnosové položky

- změna stavu zásob (dříve 613, nyní u nákladů 508)	- 1.443.776,63 Kč	v roce 2012 - 5.311 tis. Kč
- smluvní pokuty a penále	3.755.485,60 Kč	126 tis. Kč
- úroky	2.497.943,14 Kč	1.904 tis. Kč
- kurzové zisky	3.242.719,21 Kč	1.205 tis. Kč
- zúčtování fondů	80.000,-- Kč	227 tis. Kč

- ostatní výnosy	18.732.618,39 Kč	10.696 tis. Kč
- tržby z prodeje investičního majetku	1.574.516,49 Kč	3.758 tis. Kč
- tržby z prodeje materiálu	36.549,-- Kč	59 tis. Kč

Změna stavu zásob sk. 61 resp. 508 představuje rozdílné zásoby v porovnání s rokem 2012 a stejně tak je i rozdílná fázová kalkulace k ocenění zásob.

Níže uvedené porovnání ukazuje objem zásob ke konci roku a kalkulaci jednotlivých lokalit.

Poznámka: Důležité je i uvést, že zatímco v roce 2011 se změna stavu zásob účtovala ve výnosech na účtech skupiny 61, v roce 2012 se o změně stavu zásob účtuje v nákladech na účtu 508. Pro tyto rozborů je tedy proto uveden objem na účtu 508 s minusovým znaménkem.

2013 P	1.150,75 m ³	á	174,--
O	1.779,72		640,--
E	2.438,91		786,--

2012 P	904,31 m ³	á	215,--
O	1.365,22		785,--
E	959,48		943,--

Nárůst příjmů u účtu 662 – úroků je dán změnami sazeb Komerční banky, objemem peněz na běžných účtech a je pouze částečně ovlivněn ze strany organizace jednáními s bankou. Stejně tak je tomu u účtu 663 – Kurzové zisky.

U účtu 648 – zúčtování fondů se jedná o použití 80.000,-- z rezervního fondu.

Podstatně vyšší objem, účtovaný na účtu 649 – Jiné ostatní výnosy, je dán především vyšším objemem výnosů na účtu 649115 (přijaté náhrady škod k majetku) ve výši 16.391 tis. proti loňským 8.289 tis. Kč. Zde se jedná hlavně o obdržené pojistné k povodňovým škodám ve výši 16.218.382,-- Kč.

Dále je podstatně vyšší objem výnosů na účtu 649104 Dary a granty, kde v loňském roce 2012 zde bylo účtováno více jak 582 tis. Kč, letos pak téměř 1.068 tis. Kč.

Přehled darů:

Nadace Preciosa	23.000,-- Kč (podpora časopisu Krkonoše)
Kraft Foods ČR	200.000,-- Kč (akce Milka v Krkonoších)
MěÚ Jilemnice	661.157,02 Kč (spolufinancování provozu KMJ)
OÚ Paseky n. J.	140.495,-- Kč (spolufinancování KMP)
Flexi Log	42.975,21 Kč (zalesňování Krkonoš)

Vyšší objem je i u smluvních pokut a penále – účet 641, kde je více jak 3.755 tis. proti loňským 126 tis. Kč. Zde činí 3.720 tis. pokuta společnosti Metrostav za nedodržení termínu při výstavbě KCEV.

Celkové náklady za rok 2013 činí	354.028.339,88 Kč
v roce 2012 náklady celkem	352.104.259,32 Kč
z celkových nákladů 2013 vnitropodnikové náklady (VPN)	6.420.886,61 Kč
v roce 2012	8.929.948,23 Kč
Po odečtení VPN činí náklady Správy KRNAP	347.607.453,27 Kč
pro porovnání 2012	343.174.311,09 Kč
z toho náklady v hlavní činnosti	347.232 tis. Kč
náklady v hosp. činnosti	376 tis. Kč
2012	342.598 tis. Kč
	576 tis. Kč

Z celkových nákladů činí:

501 spotřeba materiálu	14.361.757,21 Kč	v roce 2012	13.115 tis. Kč
z toho spotřeba sazenic	531 tis. Kč		461 tis. Kč
náhradní díly	602 tis. Kč		516 tis. Kč
spotřeba všeobec. materiálu	365 tis. Kč		320 tis. Kč
spotřeba oděvů, OOPP a unif.	2.722 tis. Kč		1.640 tis. Kč
spotřeba pohonných hmot	2.722 tis. Kč		2.945 tis. Kč
spotřeba stavebního materiálu	2.628 tis. Kč		2.625 tis. Kč
spotřeba čisticích prostředků	819 tis. Kč		740 tis. Kč

spotřeba propag. materiálu	2.688 tis. Kč	698 tis. Kč
502 spotřeba energie	6.540.605,79 Kč	5.620 tis. Kč
504 náklady na prodané zboží	2.725.908,68 Kč	3.079 tis. Kč
511 opravy a udržování	47.005.114,01 Kč	27.220 tis. Kč
512 cestovné	2.676.781,94 Kč	1.326 tis. Kč
513 náklady na reprezentaci	569.680,89 Kč	361 tis. Kč
518 ostatní služby	97.032.552,79 Kč	109.088 tis. Kč
z toho ostatní služby (fakt. práce)	27.272 tis. Kč	22.681 tis. Kč
přepravné (odvoz, přiblížování)	51.097 tis. Kč	55.211 tis. Kč
telefonní poplatky	845 tis. Kč	1.163 tis. Kč
práce výr. povahy (práce cizími)	16.139 tis. Kč	28.142 tis. Kč
521 mzdové náklady	71.597.259,-- Kč	73.680 tis. Kč
524 zákonné sociální pojištění	24.190.100,-- Kč	
527 zákonné sociální náklady	3.412.666,18 Kč	
531 daň silniční	310.788,-- Kč	287 tis. Kč
532 daň z nemovitostí	315.165,-- Kč	310 tis. Kč
538 ost. nepřímé daně a popl.	245.352,86 Kč	75 tis. Kč
544 prodaný materiál	100.656,40 Kč	109 tis. Kč
547 manka a škody	1.432.057,40 Kč	195 tis. Kč
549 jiné ostatní náklady	22.567.154,62 Kč	18.610 tis. Kč
551 odpisy inv. majetku	33.824.595,-- Kč	36.839 tis. Kč
553 zůstatk. cena prod. DHM	240.872,-- Kč	1.882 tis. Kč
563 kurzové ztráty	412.149,96 Kč	1.447 tis. Kč

Zdůvodnění rozdílů při porovnání nákladů za rok 2013 k údajům za rok 2012:

Náklady na spotřebu sazenic, náhradních dílů, spotřebu materiálu, stavebního materiálu a spotřebu čisticích prostředků jsou víceméně stejné.

Vzrostly náklady na spotřebu oděvů a OOPP, což odpovídá objemu a sortimentu ve vybavení zaměstnanců výstrojovými součástkami dle smlouvy s dodavatelem.

Dále podstatně vzrostla spotřeba propagačního materiálu, což je zdůvodněno oslavami 50. výročí KRMAP.

Energie je soutěžena zřizovatelem a nárůst tak odpovídá podmínkám centrální smlouvy.

Opravy a udržování jsou navýšeny převážně z důvodů likvidace povodňových škod, organizace měla i na účtech a fondech pro rok 2013 dostatek prostředků a byly zajišťovány opravy a údržby pozastavené v minulých letech.

Nárůst je u vypláceného cestovného, důvodem může být opět zajišťování oslav 50. výročí, stejně tak jako u nákladů na reprezentaci.

Pokles je vykázán u ostatních služeb, kde to odpovídá poklesu fakturovaných prací (pokles výkonů v lesnických aktivitách).

Mzdy jsou komentovány v tomto materiálu samostatně.

Podstatnou položkou nákladů je i dopad neuplatněného odpočtu u DPH.

549 – dopad neuplatněného odpočtu DPH o celkové výši	15.515.619,45 Kč
porovnání 2012	12.355.643,65 Kč

Prudké zvýšení je u účtu manka a škody.

Zde došlo k odpisu zásob z několik let zrušeného skladu střediskové opravy ve Svobodě nad Úpou, kde se nám nepodařilo rozprodat tyto zásoby i za cenu podstatně sníženou. Dále se odepsaly zásoby z pronajaté Rýchorské boudy, o které neměl nájemce zájem, a naše organizace tyto zásoby neměla kde realizovat.

Vlivem dobrého vývoje u hospodářského výsledku organizace přistoupila i k odpisu u komodity propagačního materiálu, kde nedocházelo u některých položek k obrátkovosti, a proto byly tyto zásoby odepsány.

Pokles je v odpisech, odpisy byly realizovány podle upraveného odpisového plánu a to znamenalo pokles o 3 mil. Kč.

V rámci PPK jsme v roce 2013 provedli aktivity za celkem 2.550.953,89 Kč

V rámci předmětu podpory A.5 - péče o vybrané travní porosty		1.310 tis. Kč
V rámci A.4 – ostatní aktivity		1.241 tis. Kč
Porovnání:	2012	2.507 tis. Kč

Největším odborem v rámci Správy KRNAP je Odbor péče o národní park, který také spotřebovává nejvíce finančních prostředků, proto si zasluhuje samostatnou kapitolu v rozbořech hospodaření.

Činnost odboru péče o národní park (OPNP) byla v roce 2013 ještě stále ovlivněna gradací kůrovce převážně ve východní části Krkonoš (LHC Maršov, část LHC Vrchlabí). Tato situace způsobila v minulých letech (zejména 2010 a 2011) zvýšený objem kůrovcové nahodilé těžby v lesních porostech na území KRNAP. Rozsah rozšíření kůrovce je však již v letech 2012 a 2013 nižší ve srovnání s předcházejícími roky.

Celkově lze konstatovat, že vzhledem ke sníženému objemu nahodilých těžeb (vítř, kůrovec) nedošlo v roce 2013 k naplnění plánovaných ukazatelů v těžbě dřeva a s tím souvisejících výkonů (přibližování dřeva a odvoz dřeva) a zároveň nebyly naplněny některé výkony v pěstebních činnostech.

Zalesňování a doplňování lesních kultur listnatými dřevinami

Plán zalesňování pro rok 2013 byl stanoven ve výši 42,21 ha. Klasické zalesňování bylo provedeno v roce 2013 na ploše 47,12 ha, v roce 2012 na ploše 42,83 ha, v roce 2011 na ploše 51,12 ha. Následující roky lze očekávat srovnatelný objem umělé obnovy lesa s objemem letošního roku. Celkově nižší objem zalesňování proti nedávné minulosti je z části způsoben změnou způsobu těžeb, kdy nedochází k vzniku nových holin a porost je v obnovní těžbě pouze uvolňován pro přirozené zmlazení. Toto přirozené zmlazení je v roce 2013 evidováno na ploše 59,57 ha. V následujících letech s postupným odrůstáním náletů můžeme počítat s nárůstem přirozené obnovy. Dále bylo pokračováno s dosadbou listnatých dřevin a jedle do založených smrkových kultur.

Ochrana kultur

Jedná se o ochranu kultur jak nátěry proti okusu, tak ve stále vyšší míře mechanickou, a to individuálními ochranami z plastu a ochranu výsadby jedle drátěnými pletivy. Plán ochrany kultur byl překročen o 22,83 ha z důvodu potřeby vyššího množství oprav individuálních ochrany, kdy vzhledem k celkově nepříznivému vývoji počasí došlo k jejich většímu poškození v zimním období. Celkový plán 245,31 ha byl tedy plněn na 268,14 ha. (V roce 2012 tyto hodnoty byly – plán 313,67 ha, plnění 355,62 ha.)

Ošetřování kultur

Plán roku 2013 na ošetřování kultur, kde největší objem představuje ožínání kultur, je ve velké míře ovlivňován průběhem počasí a následným vývojem vegetace během letních měsíců. Plán byl stanoven ve výši 124,60 ha, plnění 128,12 ha. (V roce 2012 byly tyto hodnoty – plán 132,19 ha, plnění 135,69 ha). Vzhledem k rychlejšímu odrůstání buřene došlo k překročení plánu o 3,52 ha.

Prořezávky

Plán prořezávek byl stanoven na 68,12 ha, stav plnění je 58,53 ha. V roce 2012 byly prořezávky provedeny na ploše 89,75 ha, v roce 2011 na 50,04 ha. Od roku 2010 jsou prořezávky plánovány pouze ve vybraných porostech v ochranném pásmu KRNAP. V ostatních porostech jsou většinou součástí projektu stabilizace významných lesních ekosystémů, takže jejich výše překročí obvyklou úroveň.

Stabilizace významných lesních ekosystémů

Plán stabilizace byl stanoven na rok 2013 ve výši 1530,79 ha. V roce 2012 byly zásahy provedeny na ploše 1388,45 ha, v roce 2011 na ploše 2069,87 ha. V letošním roce byly výchovné zásahy realizovány na ploše 724,62 ha, čímž došlo k nesplnění ročního plánu o 806,17 ha. Plán se nepodařilo naplnit z důvodu odstoupení firmy Less & Forest vzhledem k její insolvenčnímu postavení. O zbytkové úkoly firmy se soutěžilo v červenci 2013 tak, aby došlo k naplnění plánovaných úkolů v roce 2014.

Likvidace nepůvodních a invazních druhů rostlin

Plán se týká především likvidace šťovíku alpského, křídlatky japonské a olšičky zelené. Z celkové výše plánovaných 8,90 ha bylo provedeno 6,15 ha, což znamená nenaplnění plánu o 2,75 ha. Plánování této činnosti je složité z důvodu odhadu plochy potřebného zásahu.

Ostatní pěstební činnost

Plán ostatní pěstební činnosti, tj. zpřístupňování porostů, asanace pracovišť, dočišťování porostů, čištění vodních toků, stanovený pro rok 2013 ve výši 164,16 ha byl proveden na ploše 19,62 ha. Plán se nepodařilo naplnit z důvodu úsporných opatření v průběhu roku 2013. Ze stejného důvodu nebyly naplněny též úkoly v odstraňování klesu (plán 58,56 ha, plnění 20,17 ha), v ochraně mladých lesních porostů (plán 64,27 ha, plnění 39,38 ha). Plán zřizování oplocenek ve výši 3,58 km byl překročen na 7,96 km z důvodu zvýšeného objemu prací v rámci projektu stabilizace významných lesních ekosystémů.

Dodávky dřeva

Plán dodávek dřevní hmoty ve výši 95 500 m³ byl naplněn na 89 685 m³. Dosáhli jsme průměrného zpeněžení 1445 Kč/m³ oproti 1373,- Kč/m³ v roce 2012.

Ke konci roku 2013 byl vykázán plusový hospodářský výsledek ve výši 21.083.415,68 Kč.

Na tomto plusovém výsledku, velice příznivém v roce, v němž nebyly zajištěny zdroje na pokrytí veškerých aktivit organizace, se podílely hlavně následující okolnosti:

Razantní úsporná opatření uvnitř organizace při čerpání nákladů.

Dopředu obdržené finanční prostředky na likvidaci povodňových škod ve výši 21 mil. Kč, z nichž část není v roce 2013 použita, resp. profinancována.

Celkový pozitivní přístup zřizovatele k nevyrovnanému rozpočtu z úvodu roku – snaha pomoci s nevyrovnaným plánem navyšováním dotačních prostředků především v programech, ale i ve vlastní dotaci na provoz.

Nutnost zajistit si kofinancování projektů z EU při avizovaném nezajištění zdrojů ze strany zřizovatele pro roky 2014 a 2015, kdy musí být projekty ukončeny.

Nutnost připravit organizaci na úspěšné zvládnutí roku 2013 a 2014, kde je nutné zajistit kompletní aktivity bez možnosti očekávání navýšení příspěvků od zřizovatele.

Pro porovnání hospodářský výsledek za minulý rok:

K 31.12.2012 vykázány HV + 31.683.383,31 Kč

Komentář:

V roce 2013, stejně jako v minulých třech letech, pracovala Správa KRNAP s podstatně sníženým plánem nákladů pro jednotlivé odbory organizace vzhledem k předpokládaným chybějícím zdrojům. Již první verze plánu totiž měla značně velké disproporce mezi vysokými náklady na provoz organizace a očekávanými výnosy.

V praxi bylo financování potřeb jednotlivých odborů soustředěno pod dozorování přímo náměstka ředitele pro ekonomiku a postupně se uvolňovaly prostředky vzhledem k vývoji HV v jednotlivých měsících.

Postupné zvyšování tržeb za dřevo a příznivá situace v hospodaření organizace vedly během roku k postupnému uvolňování ochranných mechanismů a provedení řady opatření především v údržbách a opravách, které byly poslední roky odkládány a kde již hrozilo podstatné poškození státního majetku.

Dostačující objem finančních prostředků, získaný během roku v rámci programového financování od zřizovatele, byl systémově určen v převažujícím objemu na aktivity, které prováděla Správa KRNAP nad rámec svého původního plánu. To ve výsledku nevedlo k podstatnému snížení nákladů, i když některé aktivity na úseku péče o les a údržby cest a chodníků jsme ihned převedli z uvažovaných provozních potřeb do tohoto programového financování.

V hospodářské činnosti je dosažený hospodářský výsledek plus 28.040,94 Kč.

Celkem vyplacené mzdy za rok 2013	69.169.742,-- Kč
z toho mzdy v hlavní činnosti	69.139187,-- Kč
hospodářská činnost	30.555,-- Kč
mzdy (odměny) vyplacené přes fond odměn	0 Kč
OON	403.007,-- Kč
v tom odstupné	0 Kč
Plán mezd v hlavní činnosti v roce 2013	71.179.000,-- Kč
v hospodářské činnosti	0

OON

677.000,-- Kč

Plán pracovníků 270 prac. v hlavní činnosti, snížen na 250 pracovníků
0,49 pracovníci ve vedlejší činnosti

Skutečně čerpáno 221 pracovníků v hlavní činnosti
0,49 pracovníci ve vedlejší činnosti

Nedočerpáno 29 pracovníků v hlavní činnosti
nečerpání sezonní pracovníci v OPNP plus pomocný lesní personál

Průměrná mzda v organizaci za rok 2013 celkem 26.758,39 Kč

Celkem byly v roce 2013 dle sestavy Evidence pořízení dlouhodobého majetku č. 9452 k 31. 12. 2013 a dle Hlavní knihy č. 9403 k 31. 12. 2013 provedeny investiční akce za 229.402.086,61 Kč.

Správa KRNP spravuje investiční majetek (02) včetně drobného dlouhodobého majetku (028) v celkové hodnotě 1.551.049.733,84 Kč, kde meziroční nárůst představuje 159.516 tis. Kč! Tento meziroční nárůst je zcela určitě nejvyšším za posledních 10 let a odpovídá to zhodnocení majetku organizace, pořízeného převážně z evropských zdrojů.

Rozpracovanost investic (04) ke konci roku 2013 činí 42.276.745,78 Kč.

Zhodnocení majetku, tedy pořízení nových investic z loňské rozpracovanosti znamená, že již nepokračuje trend vyššího zůstatku v rozpracovanosti investic, tato okolnost je dána velkým objemem akcí, financovaných z prostředků EU. V porovnání k loňskému roku dosahuje pokles rozpracovanosti více jak 33,3 mil. resp. 44,82 %.

Celková výše zásob materiálu (11) činí 4.299.631,97 Kč.

Pokračujeme ve snaze o snižování objemu zásob jako činitele, kde jsou vázány značné finanční prostředky; proti minulému roku činí pokles zásob materiálu 1.124 tis. Kč, což v procentech představuje pokles o 20,72 %.

Jediným druhem materiálu, kde vzrostly meziročně jeho zásoby, je kancelářský materiál, nárůst představuje nicméně pouze 9 tis. a konečná zásoba této komodity představuje 183 tis. Kč. Dále se jedná o zásoby krmiva, kde nárůst představuje 302 tis. a zásoba dosahuje 917 tis. Kč.

Další největší objem zásob materiálu je u položek

stavební materiál	909 tis. Kč	2012	990 tis. Kč
náhradní díly	27 tis. Kč		838 tis. Kč
propagační materiál	656 tis. Kč		991 tis. Kč
oděvy	751 tis. Kč		944 tis. Kč
krmivo	917 tis. Kč		615 tis. Kč

Zásoby výrobků (123) jsou ke konci roku ve výši 3.504.533,25 Kč.

Objem zásob výrobků vzrostl meziročně o 1.074 tis. Kč, hlavní nárůst představují zásoby dřeva na jednotlivých lokalitách (převážně na lokalitě ES) a zásoby dřevařských výrobků na pracovišti dřevovýroby – jedná se o výrobky, které budou instalovány na jaře 2014 v terénu.

2013	lokalita P	260 tis. Kč	2012	214 tis. Kč
	lokalita O	1.139 tis. Kč		1.072 tis. Kč
	lokalita E	1.917 tis. Kč		905 tis. Kč

Zásoby zboží (13) na skladě představují 4.580.816,49 Kč, jedná se pouze o zásoby propagačního materiálu, opět u tohoto segmentu zásob pokračuje vzrůstající trend a je třeba řešit pro další roky pokles těchto zásob pro nevázaní finančních prostředků v zásobách.

Na běžných účtech (241) je na konci roku celkem 252.171.629,48 Kč.

Podstatným objemem je zůstatek na krytí investičních potřeb – viz zůstatek fondu reprodukce v těchto rozbořech plus zůstatky na dalších fondech organizace. Dalším podstatným důvodem objemu na běžných účtech je i pokračující příprava na kofinancování a další důvody – viz kapitola Hospodářský výsledek v tomto materiálu.

Na běžném účtu FKSP je zůstatek 949 tis. proti počátku roku 1.288 tis. Kč. Zde došlo k poskytnutí většího objemu půjček a tomu odpovídá i pokles peněz na účtu. Organizace podnikla kroky k omezení půjček v roce 2014 a to by mělo představovat i návrat k odpovídajícímu a potřebnému zůstatku v letech dalších.

Rozklad zůstatků běžných účtů organizace v porovnání k fondům:

Celkem	252.172 tis.
Zůstatek fondu odměn	16.293 tis.
Zůstatek rezervního fondu (413)	73.097 tis.
Zůstatek rezervního fondu (414)	9.622 tis.
Zůstatek fondu reprodukce	127.820 tis.
Hospodářský výsledek	21.083 tis.
Volný zůstatek k použití (řešeno zápočtem mezi pohledávkami a závazky apod.)	4.257 tis.

V pokladnách (261) je ke konci roku 545.682,56 Kč – haléře jsou zde z důvodu vedení i valutové pokladny, vzhledem k devizovému přepočtu dle kurzu. Pokladní limity jsou dodrženy na všech pokladnách organizace.

Pohledávky (311) činí ke konci roku 2013 celkem 9.167.939,80 Kč.
V loňském roce 11.940.043,90 Kč.

- ve lhůtě splatnosti je celkem	4.274.794.50 Kč, tzn. 46,62 %
- po splatnosti pak je na účtu 311	4.893.145,30 Kč 53,38 %

Z objemu 4,9 mil. Kč po lhůtě splatnosti je předáno k vymáhání podnikovému právníkovi celkem 4.538.879,-- Kč.

Na rezervním fondu je konečný zůstatek 73.097 tis. Kč (413), resp. 9.622 tis. Kč (414).
Fond reprodukce majetku představuje hodnotu 127.820 tis. Kč proti počátečním 154.301 tis. Kč.
Ve fondu odměn je celkem 16.293 tis. Kč.
Zůstatek fondu kulturních a sociálních potřeb činí 2.087 tis. Kč proti 2.046 tis. Kč počátkem roku 2013.

10. KRKONOŠE V PUBLIKACÍCH

Prunella 38/2013

Jiří Flousek

V pořadí již 38. ročník zpravodaje *Prunella*, vydávaný Oblastní ornitologickou sekcí při Správě Krkonošského národního parku, přináší sedm článků, věnovaných zejména ochraně rorýse obecného a zajímavým nálezům ptáků v Krkonoších:

- VODNÁREK D. & FIŠERA J.: Inventarizace hnízdišť rorýse obecného (*Apus apus*) ve Vrchlabí
- JASSO L.: Vrána černá (*Corvus corone*) v Krkonoších
- VODNÁREK D.: Synantropizace brhlíka lesního (*Sitta europaea*)
- JASSO L.: První výskyt poštolky rudonohé (*Falco vespertinus*) v Podkrkonoší
- Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2012
- Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš v roce 2012
- KALENSKÝ J.: Ornitologický projekt na Základní škole v Lánově

Uvedený ročník zpravodaje *Prunella*, stejně jako všechny ročníky předcházející, jsou nově k dispozici ve formátu pdf na webových stránkách Správy KRMAP – na adrese <http://www.krnep.cz/prunella/>.

11. KONTAKTY, ADRESY

Správa Krkonošského národního parku Dobrovského 3 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 111 (ústředna)	Hlavní informační centrum náměstí Míru čp. 223 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Informační středisko a terénní služba 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 493 228	Informační středisko a terénní služba 512 46 Harrachov tel.: 481 529 118
Informační středisko a terénní služba 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 213	Krkonošské muzeum náměstí Míru 224 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Krkonošské muzeum Památník zapadlých vlastenců 512 47 Paseky nad Jizerou tel.: 481 523 609	Krkonošské muzeum Augustiniánský klášter 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 708
Expozice Šindelka 512 46 Harrachov tel.: 481 528 310	Krkonošské muzeum Zámek 1 514 01 Jilemnice tel.: 481 543 041
Útulek pro poraněná divoká zvířata Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí tel.: 499 456 769	Územní pracoviště Harrachov 512 46 Harrachov 325 tel.: 481 528 105
Územní pracoviště Špindlerův Mlýn 543 51 Špindlerův Mlýn 275 tel.: 499 433 175	Územní pracoviště Černý Důl 543 44 Černý Důl 58 tel.: 499 440 420
Územní pracoviště Rezek 512 38 Vítkovice v Krkonoších 176 tel.: 481 582 723	Územní pracoviště Horní Maršov 542 26 Horní Maršov 111 tel.: 499 871 102
Územní pracoviště Pec pod Sněžkou 542 21 Pec pod Sněžkou 145 tel.: 499 896 214	

ROČENKA

Správy Krkonošského národního parku 2013

Připravil kolektiv autorů Správy KRNAP

Redakce: Mgr. Radek Drahný, MBA

Vydala: Správa KRNAP, Vrchlabí v roce 2014